

**JANEZ
JANŠA**

Vestnikov intervjuvanec na 7. strani

V soboto pa skupaj z ministrakima kolegoma Igorjem Bavčarjem in Jelkom Kacinom na ustanovitvi občinskega odbora SDZ. Ob 14.00 bodo v središču mesta odgovarjali na vprašanja novinarjev in vseh, ki jih želijo kaj vprašati.

VESTNIK

Murska Sobota, 12. september 1991 • Leto XLIII • Št. 36 • Cena 30 din

TROMEJA

Kako hitro se stvari spreminjajo! Še do včeraj je bil tako rekoč božji greh priti v obmejni pas z Avstrijo ali Madžarsko, ki so ga dokaj budno varovali graničarji Jugoslovanske ljudske armade. Nikoli nisi vedel, izza katerega grma se bo zaslišal gromki glas: »Stoj, pokažite dovolilo! Če kdo ne bi ubogal, kdo ve, ali ne bi nanj tudi streljali. Niti ljudje, ki živijo v krajih tik ob meji, niso šli na svoje domove brezbrizno. Tudi na madžarski strani je bil podoben oziroma do lani še precej strožji obmejni vojaški režim. Če si hotel, denimo, iz Monoštra v Ritkarovce, te je vojska ustavila najmanj trikrat in te zasliševala, kam si namenjen, kako dolgo boš tam in zakaj. Potem je nenadoma tako imenovana železna zavesa ob meji z Avstrijo in nekoč tudi s Slovenijo izginila in ljudje tega še danes skoraj ne morejo verjeti. In tudi prebivalci iz obmejnih krajev na Goričkem najbrž še ne dojemajo, da ob meji ni nobenega vojaka več. Kot da bi slutili, da bodo s tem naredili tudi veliko uslugo vsem, ki so se to nedeljo napotili na tradicionalno 3. srečanje ob tromeji, ki je bilo tokrat v avstrijskem kraju Tauka, ki meji na Matjaševce na naši strani in je kakšen kilometer oddaljen od tromejnika pri Trtkovi. Porabci so lahko prišli na to srečanje čez mejno črto pri Dolnjem Seniku, in to brez posebnih formalnosti, o čemer v minulih letih niti sanjati niso mogli. Domačini iz Matjaševca, Trtkove, Martinja in drugih krajev pa so lahko ubrali eno od bližnjih, ki jim je najbolj ustrezala. Kako sproščeno in svobodno so ubrali korake! Državne meje kot da sploh ne bi bilo, čeprav so jo večkrat prestopali; kdaj pa kdaj je nanese, da so bili z eno nogo v Sloveniji, z drugo pa v Avstriji. Ali ni to nekaj svojevrstnega? Naj le ostane tako tudi vnaprej. To je bila želja vseh, ki so se zbrali na tradicionalnem obmejnem srečanju treh dežel.

Jože GRAJ

FOTOGRAFIJA: NATAŠA JUHNOV

ZA RAZUM!

politico dejanje, izpolnjevanje obljub izpred dobrega leta dni, ne glede na to, kaj prinašajo oziroma puščajo za seboj, je za mnoge Slovence to revolucionarno dejanje veliko pomembnejše. Pretresljivo namreč posega v naše življenje. Če je parlamentarna demokracija, za katero smo se opredelili, po kateri naj bi se ravnalo naše življenje, in ki jo na veliko prodajamo tudi v svet, ko se borimo za mednarodno priznanje, enkrat že padla na izpitu, verjamemo, da drugič ne bo. Prvič je padla na izpitu, ko je sploh pustila, da se je tak predlog, ki mu mnogi očitajo nestrokovnost in nenamembnost, znašel v parlamentu. Protesti gospodarstvenikov, ekonomistov, zbornice

in mnogih drugih so bili ključni žejnih v puščavi, protestni shodi delavcev velikih, uspešnih sistemov ali predelovalne industrije pa pisane predstave brez učinka.

Popravni izpiti niso srmatno dejanje, prej pogumno, ko z željo po boljšem in uspešnejšem popravljajš slabo in neuspešno.

Slovenska parlamentarna demokracija je torej drugič na preskusu. Ali bo zmagala politika ali zdrav razum, je odvisno samo od poslancev, ki smo jim zaupali našo prihodnost. Dodali bi samo to, da lastninskih zakonov ne sprejemamo za druge, temveč zase in potomce v novem tisočletju.

Renata Ficko

MURSKI VAL IN VESTNIK da se vas bo slišalo in videlo

Vrstni red držav, ki bodo priznale Slovenijo?

Oba prvaka avstrijske ljudske stranke, Erhard Busek in Alois Mock, sta tisti dan, ko naj bi avstrijska vlada priznala Slovenijo, vsaj po ugibanjih naših in avstrijskih medijev sodeč, že navezgodaj zjutraj obdelovala kanclerja Vranitzkega. Vendar se Vranitzky, ki je sočasno tudi predsednik socialistične stranke, ni dal prepričati: Avstrija v priznavanju Slovenije ne bo solirala, je rekel.

Ob čemer se zunanji minister Mock ni predal, ampak je telefoniral naokrog, celo z doma, iz svojega stanovanja, kakor poročajo dobro obveščeni krogi. Do preteklega petka so potem na njegov ministrski naslov prišli odgovori naslednjih držav: Argentine, Avstralije, Danske, Kanade in Islanda. Vse te države naj bi pokazale pripravljenost za priznanje.

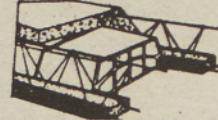
RADGONSKI MOSTOVI

Predstavniki Ljubljanske banke in slovenskega ministrstva za finance so sporočili, da bodo banke občanom, ki imajo pri njih vložene devizne prihranke, ponudile v odkup 500 DEM mesečno z njihovih vlog in računov po borznem tečaju. Varčevalci imajo tačas v Ljubljanski banki za 817 milijonov dolarjev deviznih prihrankov.

Več o usodi deviz občanov v naših bankah berite na 5. strani.

GRADITELJI POZOR!

GREDIS d.o.o.
Novo selo Rok, R. Končara 18 - Čakovec,
tel.: (042) 811 685, podjetje za proizvodnjo in prodajo:
● stropni nosilci
● stropna podlata
● in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 18. ure.
● zelo ugodne cene ● dobava takoj ● večje količine dostavimo na dom brez plačila

na strani 6

Potročnikovih 40 let

Veletrgovina Potročnik iz Murske Sobotice praznuje v septembru 40-letnico obstoja. Kakor je povedal glavni direktor mag. Jože Kováč, bodo praznovali času ustrežno - tiho, delovno in učinkovito.

Kupcem se bodo skušali oddolžiti s pestrejšo ponudbo izdelkov in odnosom. 18. septembra bo 4. Potročnikov dan z raznimi pokušnjami, modno revijo in možnostjo nakupa po tovarniških cenah.

»V minulih štiridesetih letih smo bili edini odgovorni za oskrbo v sistemu, ki je bil izključno družbenega značaja. V prihodnje se bomo morali močno prilagoditi spremenjenim lastninskim odnosom,« je povedal mag. Jože Kováč.

September

16. septembra bo dan dolg 12 ur in 32 minut.
15. septembra bo Luna v znamenju prvega krajca.

VESTNIKOV KOLEDAR

12. september, četrtek, MAKS
13. september, petek, LIPE
14. september, sobota, RASTKO
15. september, nedelja, MELITA
16. september, ponedeljek, LJUDMILA
17. september, torek, LAMBERT
18. september, sredo, DIJANA

Ob koncu tedna bo v glavnem suho in toplo.

Pregovora
Če se na Marije sedem žalosti (15. september) na polju dela, se letina žalostno drži.
Jesen je čas, ki pride darove dajat.

VREME

DAN
VELETRGOVINE
Potročnik
PRED
BLAGOVNICO

SREDA, 18. SEPTEMBRA 1991

Od 10. do 13. ure AKCIJSKA PRODAJA BLAGA po tovarniških cenah

Ob 13. uri VOL NA ŽARU

Od 15. do 16.30 POSKUŠNJA JEDI IN PIJAČ priznanih slovenskih podjetij

Od 17. do 18. ure MOPED SHOW

Od 18. do 19. ure VELIKA MODNA REVIVA jesen-zima 91/92

Ob 19. uri koncert glasbene skupine AVANTURA

Pridite in izkoristite priložnost!

RADGONSKI MOSTOVI

Včasih so mnogi naši državljani z Avstriji kot naključnimi sobesedniki pogosto razpravljali o politiki. Dandanes pa čedalje manj, ker nič več kaj pogosto ne hodimo po nakupih tja čez. V tistih časih Slovenija ni bila predmet Avstrijske visoke politike, o Sloveniji so takrat povedali kakšno kvečjemu v njihovi trgovinski zbornici.

Zdaj je Slovenija skupaj s Hrvaško skorajda nenehno — z izjemo kratkih presledkov, ko se primota v ospredje rajna. Sovjetska zveza — v avstrijski zunanji politiki tema številka ena. Vendar pa se zdaj, kakor smo rekli, s sosednjimi navadnimi državljani redko srečujemo. Tako ne moremo soditi, koliko je avstrijska zunanja politika demokratična, kolikšen vpliv ima nanjo tamkajšnje javno mnenje. Preprosto ne vemo, kaj mislijo avstrijski državljani.

Kolikor mi je znano, avstrijski mediji in institucije za raziskavo javnega mnenja tudi niso opravile kakšnih obsežnejših raziskav o tem, kaj prebivalci Avstrije mislijo o slovenski samostojnosti. Potemtakem tudi ne moremo trditi, da je avstrijska politika, ki je znova odložila priznanje Slovenije, do nas krivična.

TU, FELIX AUSTRIA, NUBE!

Zdi se, da smo se tukaj nekoliko zmotno zanašali oziroma da nas je pri ocenjevanju avstrijskega odnosa do nas nekoliko zaneslo. Če bi namreč stališče avstrijskega kanclerja Vranickega, ki je separatno priznanje Slovenije, zunaj celotnega niza priznanj drugih novih držav in mimo blagoslova Evropske gospodarske skupnosti, imenoval »nepravilno metodo«, odstopalo od javnega mnenja, bi to tudi v polletno raztreseni Avstriji sprožilo drugačne reakcije.

Tako pa je prav verjetno, da gospod Peter Handke nima (kakor se sicer za resničnega pisatelja spodobi) niti najmanjšega pojma o etnopolitiki. V svojem tolikokrat omenjenem in napadenem eseju z naslovom Sanjačevo slovo od devete dežele, ki ga je objavil v Süddeutsche Zeitung, pravi tudi tole:

»In prav tako se je že na Jenenicah, v Dravogradu, Murški Soboti začel Balkan, čeprav so naši avstrijski »graničarji« časopisi vsaj pred obratom zadnjih let hoteli to našim bralcem enkrat za vselej dokazati. A le kateri odrasel bralec s takšno besedo sploh še povezuje karkoli resničnega.

Tako je pač s to Handkejo zadevo: najprej kot sanjač izgubi deveto deželo Slovenijo, ki postane prešušna, in se speča z borniranim nacionalizmom; potem ga vesoljni Slovenci napadejo; slednjic pa se še pokaže, da so za njegove avstrijske rojake slovenski rojaki (Handkejeva mati je bila Slovenka) kljub njegovemu drugačnemu upanju še vedno nekje na Balkanu. Nič jim ni mar za promptno priznanje Slovenije.

Kajti Avstrija se ženi! Kralj Matija Korvin, naš slovenski kralj Matjaž je že tam v 15. stoletju Avstriji priporočal, naj se ženi, namesto da bi se vojskovala. Vojne naj vodijo drugi, je rekel, ti srečna Avstrija se poroči — tu, felix Austria nube! — kajti Venera ti bo dala bogastvo, ki ga drugim daruje Mars.

Avstrija se tokrat ženi z GS in noče tvegati. Kdo bi ji hotel to zameriti, ko pa ji želite prinašajo srečo!

STEFAN SMEJ

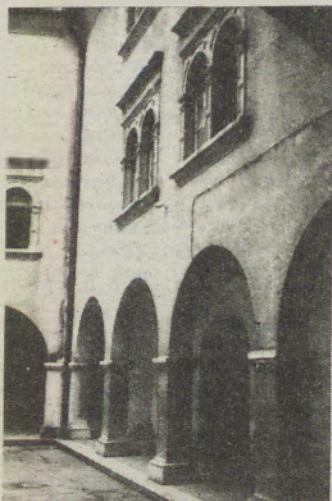
Gornja Radgona in Radgona (Bad Radkersburg). Je mesto starejše na slovenski ali avstrijski strani reke Mure? Na prvi pogled bi dejali, da je starejša Radgona, saj mesto krasijo številne srednjeveške zgradbe. Toda na tej strani reke Mure stoji na Grajskem griču, ki je pomembno arheološko najdišče, mogočen grad. Prvič je omenjen leta 1129 in 1147 kot Rategoysspruch, pod gričem se je šele kasneje razvilo mesto. Radgona je bila ustanovljena po letu 1261 na takratnem Murinem otoku, stara naselbina pod Grajskim gričem pa se je tako spremenila v nekakšno predmestje. Pred letom 1918 je bila Gornja Radgona upravno povezana z Radgono, nato pa je ta povezanost zaradi različnih družbenih in gospodarskih sistemov, standardov in jezikov vse bolj slabela, čeprav so na tej strani reke Mure živeli mnogi Avstriji in na oni strani Slovenci. Vse do konca šestdesetih let so bili stiki med Radgončani obeh mest dokaj šibki. Je bil vzrok most ali politika?

Resda so 1968. leta dogradili 111 metrov dolg in 13 metrov širok most (1929. so nakopičene gmote ledu v reki Muri stari leseni most uničile, šele 1932. so zgradili drugi leseni most), pa tudi jugoslovanska politika je postala v tistih letih bolj »prijazna«. Prav z novim mostom se je

Waltraud Klasnic, deželna svetnica Štajerske za gospodarstvo in turizem: »O vsebini deželne razstave je še prezgodaj govoriti. Deželni glavni je obljubil, da bo tujci 1994. leta, da se bo vsebina navezovala na trikotnik, torej na trojezičnost, pripravljena pa bo v Radgoni in Gornji Radgoni. Razstava bo torej v dveh mestih, kar bo nekaj posebnega, saj do sedaj še nismo prestopili meje.«

število potnikov na mednarodnem mejnem prehodu iz leta v leto povečevalo. V sedemdesetih letih, ko se je nekoliko izboljšal standard na naši strani meje, so se tudi Pomurci nekako »navadili« nakupovati v Radgoni, ki so ji spretni trgovci takoj dodali naziv: mesto dobrega nakupa. V osemdesetih letih so tudi Radgončani radi zahajali v trgovine ob meji, odvisno pač od deviznega tečaja. Prav tako so se nekako navadili zahajati v zdravilišče v Radencih, Banovcih, predvsem pa v Moravske Toplice. V minulih dveh desetletjih so se razvili tudi številni stiki, ki naj bi povezovali prebivalce obmejnih mest: športna in kulturna srečanja, vsa-

Prizorišče deželne razstave avstrijske Štajerske leta 1994 bo tudi gornjeradgonski grad. Prvotno grajsko poslopje ima srednjeveško osnovo s štirimi trakti, razvrščeni mi okoli atrija z arkadami.

Avstrijska pokrajina, ki meji na Prekmurje in Prlekijo, je prav tako kot naši znana po dobrih vinih in termalnih kopalnicah. Tudi v Radgoni se ponašajo z lepo urejenim termalnim kopalniščem, pod katerim v ozadju bedi gornjeradgonski grad — le da je na drugem bregu reke Mure in državne meje.

koletne izmenjave političnih delegacij, sodelovanje med gimnazijama... Kljub temu pa prave volje in želje po sodelovanju ni

Anton Tropenauer, predsednik IS SO Gornja Radgona: »Najprej so nas obiskali Dieter Cwienk iz Gradca in predstavniki Radgone ter nas povabili k sodelovanju. Posebna delovna skupina izvršnega sveta je v izredno kratkem času pripravila elaborat o revitalizaciji in obnovi gradu in starega mestnega jedra v Gornji Radgoni, tako da smo med obiskom 300 Štajercev in Dunajčanov v Gornji Radgoni že lahko dali prevode Josefu Krainerju in Erhardtu Buseku. Tudi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle ima en izvod in upamo, da bomo uspeli zbrati potrebna sredstva. Obnova gradu in okolice bo stala okrog 5 milijonov mark.«

Minuli dogodki v juniju in juliju so Radgončane spet opozorili, kako močno sta obe mesti ob Muri povezani, pravzaprav soodvisni. Vojska na mednarodnem mejnem prehodu v Gornji Radgoni ni pustila sledov le v slovenskem mestu. Resda so bile posledice agresije v Gornji Radgoni vidne in prvi, ki so priskočili na pomoč, so bili prav sosedje iz Radgone. Toda posledice vojne so čutili tudi na drugem bregu reke Mure; ne le da je bilo v mestu precej zveznih vojakov in tudi tankov, trpelo je njihovo gospodarstvo. Trgovina in turizem sta dejavnosti, ki lahko živita le v miru. Tako kot je bila Gornja Radgona eno najbolj prizadetih in medijsko zanimivih mest v Sloveniji, tako je bilo tudi z Radgono na avstrijskem Štajerskem.

Minuli dogodki v juniju in juliju so Radgončane spet opozorili, kako močno sta obe mesti ob Muri povezani, pravzaprav soodvisni. Vojska na mednarodnem mejnem prehodu v Gornji Radgoni ni pustila sledov le v slovenskem mestu. Resda so bile posledice agresije v Gornji Radgoni vidne in prvi, ki so priskočili na pomoč, so bili prav sosedje iz Radgone. Toda posledice vojne so čutili tudi na drugem bregu reke Mure; ne le da je bilo v mestu precej zveznih vojakov in tudi tankov, trpelo je njihovo gospodarstvo. Trgovina in turizem sta dejavnosti, ki lahko živita le v miru. Tako kot je bila Gornja Radgona eno najbolj prizadetih in medijsko zanimivih mest v Sloveniji, tako je bilo tudi z Radgono na avstrijskem Štajerskem. Lahko le domnevamo, da deželne razstave avstrijske Štajerske mogoče tudi leta 1994 ne bi bilo v Radgoni, če ne bi bilo vojne v Sloveniji in razdejanja Gornje Radgone. Kakorkoli — Radgona je bila pred kratkim izbrana za organizatorja deželne razstave, čeprav so prošnjo za organizacijo oddali še pred desetimi leti. Prav gotovo pa je tesna povezanost obeh mest (tako ljudi

ko vodilnih politikov) v juliju in avgustu botrovala odločitvi Radgončanov, da k sodelovanju pri pripravi deželne razstave povabijo tudi sosedje. Najverjetneje pa je vzrok takšne odločitve tudi grad, ki stoji na desnem bregu reke Mure, a je skoraj lepše viden iz avstrijske Radgone oziroma njihovega termalnega kopalnišča.

Kakšna bo vsebina deželne razstave, je težko napovedati, prav gotovo pa bo povezana z značilnostmi pokrajin ob reki Muri — čeprav govorijo ljudje različne jezike, vedo izkoriščati naravne danosti, kot so termalna in mineralna voda, tradicijo vinogradništva in bogato zgodovinsko dediščino. Slednje smo na naši strani do pred kratkim preveč zanemarjali, mogoče pa je prav sedaj čas, da se zavemo njenega pomena. Naši sosedje jo namreč že dolgo s pridom izkoriščajo, pri tem pa si zelo pomagajo prav z deželnimi razstavami. Na ta način so obnovili in ohranili pri življenju večino gradov in starih mest. Pri pripravi deželne razstave sodelujejo številni strokovnjaki iz vse Avstrije in tujine, za njeno organizacijo in obnovo razstavnih objektov (gradov) pa namenijo tudi zbrani denar. Zavedajo se namreč, da samo eno mesto ali okraj ni sposoben obnoviti gradu in ga popularizirati do te mere, da bo zanimiv za širšo javnost, tudi za turiste.

Zavedajo se tudi, da ni dovolj le obnoviti grad, ampak mu je potrebno dati tudi ustrezno vsebino.

Gornja Radgona in Radgona bosta v prihodnje še tesneje povezani. V letu 1994 bosta pol leta živeli kot eno mesto, njuno ime se bo pojavljalo v svetovnih medijih. Priprava skupne deželne

Štajerske deželne razstave

Avstrijska Štajerska je že leta 1990 povabila tudi sosednje dežele, da sodelujejo pri pripravi deželne razstave o vinogradništvu. Vinska kultura ima namreč tradicijo in delno skupno zgodovino tako na avstrijskem kot tudi na slovenskem Štajerskem. Pri pripravi obsežne razstave z naslovom Vinska kultura (Weinkultur) v Gornji Radgoni (Gamlitz), ki je bila odprta od 28. aprila do 11. novembra 1990, so sodelovale številne slovenske institucije, predvsem zgodovinski arhivi in muzeji iz Maribora, Ptujja in Ljubljane. Razstavo o vinogradništvu in vinski kulturi so si ogledali tudi številni slovenski obiskovalci.

Naslednja štajerska deželna razstava (Metos) je posvečena turizmu — smislom in zablam. Prihodnje leto (1992) bo na vrsti bogata in obsežna razstava o obdobju baroka, ki jo bodo pripravili v dvorcu Trautenfels v štajerski dolini Enna.

1994. leta bo torej na vrsti razstava (Bad Radkersburg), kjer bo razstava prvič organizirana tudi na drugi strani državne meje.

razstave bo prvi preskus ali preizkušnja, v obmejnem mestu, da dokaže, da ji ni vseeno, kaj se dogaja z gradovi na našem ozemlju in kaj bomo predstavljali sosedem.

Še na nekaj ne smemo pozabiti: v obmejnem mestu, ki se začeli odpravljati najhujše posledice vojne, še pred avstrijskim uradnim priznanjem slovenske neodvisnosti sta se Radgoni dogovorili o skupnem projektu. Ali ni to svojevrstno priznanje, morali bi celo pomembnejše uradnega?

Bernarda B. Potok

ALOIS FIDLER

Iastnik: Oskar Gomilschak
BAD RADKERSBURG — RADGONA

tel.: 9943 3476 2505
fax: 9943 3476 2005

V ZALOGI VSEH VRST GRADBENI MATERIAL!

NIZKE CENE: 64.—ATS 26.—ATS 78.—ATS

IZREDNO UGODEN NAKUP!

- NERJAVEČA PLOČEVINA
- BAKRENA PLOČEVINA
- BREŽŠIVNE CEVI

POMURJE BREZ YU VOJSKE

Konvoj za predajo in prevzem soboške vojašnice preverja zadnjo dokumentacijo.

Jugoslovanska vojska je naposled odšla iz Pomurja. Pretekli tvekar so v Murski Soboti predali teritorialni obrambi zadnji vojaški objekt — skladišče orožja in streliva, ki so ga pred letom dni odvzeli, in vojašnico. Predajo so opravili brez posebnih težav v nekaj urah. Sedem vojakov in dvema nižjima častnikoma, ki so do konca ostali v soboški vojašnici, je prišlo na pomoč še 15 vojakov s tovornjaki, ki so odpeljali, kar je še bilo v objektu. V poznih popoldanskih urah je jugoslovanska vojska odšla iz Pomurja, strážo v vojašnici pa je prevzela teritorialna obramba. Vsi vojaški objekti, ki jih je odšla jugoslovanska vojska, so zapečateni, večina pa jih je v slabem stanju. Po moratoriju bo o njihovi usodi odločala slovenska vlada.

Preostanek orožja, streliva in opreme je naložen na tovornjake in pripravljen na odhod iz soboške vojašnice.

Pečatenje skladišča orožja in streliva v soboški vojašnici

Teritorialna obramba prevzema skrb nad soboško vojašnico.

Se zadnji pozdrav jugoslovanske vojske soboški vojašnici z jugoslo-
vansko zastavo

Albert Abraham
Feri Maučec

intervju

Obrambni minister Janez Janša

VOJSKA NI NEKAJ, KAR DANES IMAŠ, JUTRI NIMAŠ, POJUTRIŠNJEM PA SPET IMAŠ

Jugoslovanska armada se je skoraj dokončno umaknila iz Slovenije. Z njenim umikom razpada še en mit, ki je zadnja desetletja povezoval Jugoslavijo. Slovenijo zapušča prav tako neslavno kot se je pred dobrimi tremi meseci vanjo pripeljala s tanki in oklepnimi vozili. Na slovenskih tleh nastaja nova realnost, rojeva se slovenska vojska, vedno bolj blizu pa je tudi mednarodno priznanje Slovenije in s tem možnosti za vključevanje v sistem kolektivne varnosti, evropske in svetovne.

Pogovarjali smo se s slovenskim obrambnim ministrom Janezom Janšo.

čna. Postaja pa z dneva v dan bolj pregledna. Zdaj je mnogo lažje govoriti o časih, ko vojska ne bo več potrebna, kot pa na začetku letošnjega leta, ko smo imeli pred seboj odločen korak. Sedaj je najtežji del že za nami in lahko pričakujemo slej ko prej mednarodno priznanje in s tem možnosti za vključevanje v sistem kolektivne varnosti, evropske in svetovne. To je tisto, kar si drugače mora zagotoviti država z oboroženo silo. Seveda tudi to ni možno v kratkem času, je pa prihodnost vendar le bolj jasna.

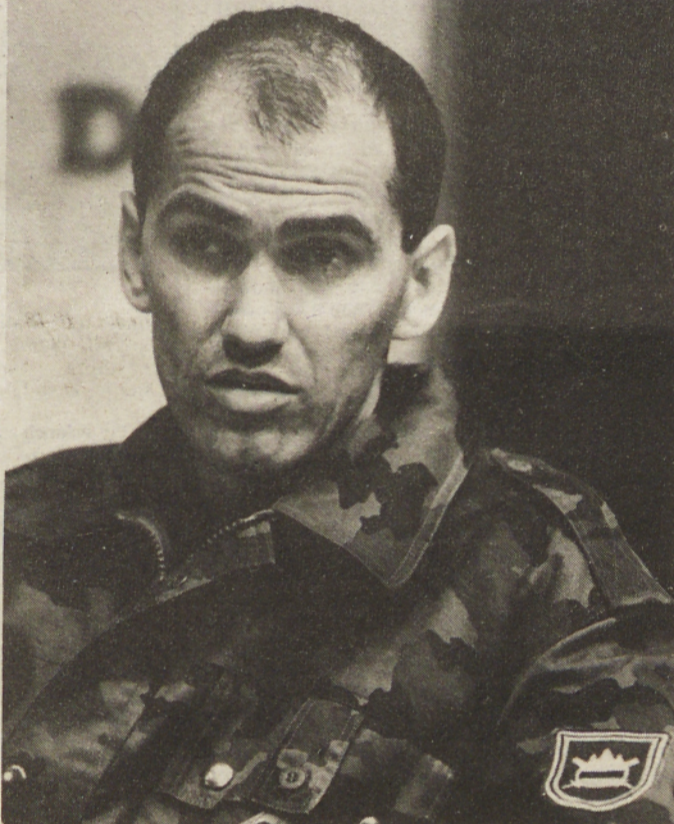
LASTNE VOJSKE NI MOŽNO VZPOSTAVITI Z NEKAJ DROBIŽA

Vojska je zadeva, ki stane. Koliko bo nas Slovence stala naša

strija, mnogo podjetij je s tem delom tudi zaživel.

Lani je armada kupila v Sloveniji za več kot 220 milijonov dolarjev izdelkov. V tej industriji je bilo zaposlenih več kot 800 delavcev, izpold tržišča armade pa pomeni ponekod tudi 20 odstotkov izgube dohodka. To industrijo verjetno čaka preusmeritev?

»V namenski industriji je bilo zaposlenih še več delavcev. Samo v remontnem zavodu v Brežani, ki je bila sicer vojaška firma, je bilo okrog 700 zaposlenih. To je sedaj velik problem. Imamo pa to srečo, da je delež namenske proizvodnje, ki je odpadel na Slovenijo, vseboval bolj zahtevne izdelke, ki imajo perspektivo še v naprej, možno pa je

vojska, če to primerjamo s tistimi sredstvi, ki smo jih odvajali v zvezni proračun za JA. Ta je bil letos še posebej pohlepen, saj si je zaželel kar 15 milijard dolarjev?

»Slovence bo vojska stala bistveno manj kot smo plačevali do sedaj. Stroški za obrambo slovenske države, tudi v primeru, recimo, če bi odvajala tak odstotek nacionalnega dohodka, kot ga je dajala Jugoslaviji, ne bi smel biti problem, saj drugih sistemov ne bo vzdrževala. Seveda pa je takšen odstotek nerealen v teh novih pogojih, ne samo zaradi tega, ker je gospodarstvo oslabiljeno, ampak tudi dolgoročno, ker se da določene stvari zagotavljalati drugače, ceneje in na drug način kot v državi, kjer ima armada prevladujočo vlogo. V letošnjem proračunu smo imeli približno toliko sredstev, kot so bili vredni tisti tanki, ki smo jih zaplenili v vojni. Vendar tudi to ni bilo porabljeno, proračun je bil sprejet sorazmerno pozno.

V slovenskem gospodarstvu gre za preživetje. Kako komentirate mnenje nekaterih, ki pravijo, da bo slovensko gospodarstvo preživelo le, če ne bo imelo vojske?

»To so seveda neumnosti. Za obrambo v letošnjem proračunu, ko smo sicer še nekaj odvajali v federacijo, je namenjeno za vojsko 3 x manj sredstev kot v prejšnjih letih, in še ta sredstva, ki so namenjena, se vračajo v gospodarstvo. Vse, kar vidite na vojakih, je izdelala slovenska indu-

la tiralice. Kaj svetujete tem fantom oz. kako jim bo ministrstvo pomagalo.

»Niče od njih ni več ogrožen, po tem, ko je bil sprejet sklep o umiku armade in ko so bili odpušeni še ostali vojaki, ki so bili v enotah JA, razen dveh primerov, ki sta sporna, ker sta pač v sodnem postopku. Tudi za tadvaj si prizadevamo. JA se je za slovenske fante nehala zanimati.

Bojazen med fanti pa še vedno obstaja.

»Ta bojazen obstaja, vendar ponekod s tem pretiravamo. Ni bilo niti enega primera, da bi nekoga res odpeljali nazaj. Vojaška varnostna služba občasno namerno širi te govore, da bi povečali paniko, vendar pravim, da niti enega primera ni bilo, da bi koga odpeljali. Bilo je nekaj primerov, da so vojake iskali doma, vendar se je to dogajalo pred sprejetjem teh sklepov. Tudi s strani vojske bi bilo nesmiselno izvajati sankcije, če je šla stvar naprej. Glede tega se lahko pomirim. Obstaja sicer problem tistih vojakov, ki so odšli iz vojske prej, preden jih je slovenska država odpoklicala. Tisti, ki so odšli po 26. so pravno pokriti, tisti, ki pa so odšli prej, pa so tudi po slovenski zakonodaji formalno dezerterji. Vendar bo tudi za te sprejet nek predpis, ki bo to dilemma rešil.

SLABE IZKUŠNJE Z MIROVNIMI KONFERENCAMI

Hrvaške težave se internacionalizirajo. Kaj pomeni to za Slovenijo z vidika vojaške nevarnosti, kaj glede osamosvojitve?

»Glede na težave Hrvaške so razumljive poteze slovenske zunanje politike, da bi skušala v mednarodnih krogih doseči obravnavanje Slovenije kot samostojen problem. To ji ni uspelo, ker so se razmere na Hrvaškem zaostrele, prišlo je do prave vojne, ki je pritegnila pozornost svetovne javnosti. Sedaj je Hrvaška na prvem mestu, posebej še, če se mednarodno priznanje uporablja kot grožnja za prenehanje spopadov. Zaenkrat je situacija takšna, da smo s Hrvati nujno skupaj in ni možno, da bi prišlo do ločenega priznanja Slovenije ali Hrvaške. To tudi pomeni, da smo zelo odvisni od mirovne konference, kako se bo tam stvar razpletla in od tega, kako bomo tam znali nastopiti. Slovenija ima z mirovnimi konferencami slabe izkušnje, vedno je izgubljala, tokrat pa obstajajo realne možnosti, da se to ne zgodi. Te priložnosti sedaj ne bi smeli zapraviti. Bojim se pritiskov, ki bodo sigurno nastopili in se že sedaj kažejo v smislu zahtev do podaljšanja moratorija do konca mirovne konference, kar pa bi imelo slabe učinke na našo ekonomijo, ki se sedaj duši s tem, ko se ne ve, kateri predpisi veljajo, ko smo monetarno nesamostojni, ko Beograd tiska denar in načrtno pospešuje inflacijo, mi pa od teh prednosti, ki jih ta povzroča, nimamo nobenih koristi.

Rekli ste, da smo nujno skupaj s Hrvaško. Ali to pomeni, da bo Slovenija Hrvaški pomagala vojaško?

»Mi vojaško Hrvaški ne moremo pomagati, nihče od nas tega niti ne zahteva. Po sedaj zakonito ne smemo svojih vojaških sil uporabiti izven svojega ozemlja, razen proti državi, ki bi nas napadla. Poleg tega Hrvaška nima problema z ljudmi, tam jih je dovolj. Največji problem je tam obrambna politika. Moram pa reči, da v vsem ostalem Hrvaški pomagamo.

Slovenska vojska oziroma teritorialna obramba. Ali razmišljate mogoče o novem imenu slovenske vojske?

»Ne, mislim, da bo ime teritorialna obramba ostalo še naprej. Teritorialna obramba je pojem, ki se je afirmiral, bo pa po vsebinski in organizacijski plati malo drugačna. Zdaj ne bo ena od dveh komponent, pokrivati bo morala celoten obrambni spekter.

Renata Ficko
foto Boris Vugrinec

MESNA INDUSTRIJA POMURKA

ODGOVORITI NA IZZIVE OKOLJA

Podjetja, ki se ne znajo prilagajati razmeram na tržišču, nimajo prave priložnosti in tega se dobro zavedajo tudi v Mesni industriji Pomurka...

Takoj po doseženem brionskem dogovoru se preoblikovali poslovno politiko in jo prilagodili značilnostim v obdobju moratorija...

Mesna industrija je v preteklih desetih letih v Jugoslaviji, tudi v Beogradu, imajo določene težave...

obresti. Delijo namreč usodo večino gospodarskih organizacij, ob zaostrenem likvidnostnem položaju pa so tudi precej vlagali v nove naložbe...

Ko so v začetku leta v Mesni industriji Pomurka ocenjevali sodelavce iz armade, so se odločili, da ne bodo več sodelovali pri oblikovanju vojaških rezerv...

Pravijo, da prireja ne prenese komercialnih obresti. Tačas si sicer prizadevajo, da bi prazna stojišča v hlevih zapolnili s uvozom telet, vendar zaradi togosti slovenske veterinarske službe to ni mogoče...

V težkih časih ostajate brez ključnih sodelavcev. Boste zmogli? »Tehnično bomo, finančno težje, vendar bomo preživelii.«

Ludvik Kovar

PREŽIVELI BOMO!

Pred skupščinsko obravnavo je predlog zakona o lastnini, po katerem spada Nafta med velika podjetja...

»Menimo, da za energetiko ta zakon ni najbolj jasen. Tukaj stvar ni razčiščena, ker Slovenija tudi energetskega gospodarstva ni opredelila...

Na zahodu je strateško pomembna industrija pod skrbništvom države. Po tej logiki bi podzavljenje Nafti prineslo določene prednosti?

»Ni čisto tako. V naftni industriji sta dve kategoriji: multinacionalke, ki obvladujejo en del tržišča neodvisno od državnih meja...

imele tržišča ali pa niso zagotavljale zahtevane kakovosti. Samo zgoraj omenjeni kategoriji lahko obstojita — torej multinacionalke in majhne rafinerije...

Po informacijah, s katerimi razpolagamo, se je vodstvo Nafta znašlo v precepu. Odstopila sta oba podpredsednika.

»Da, oba podpredsednika sta dala svoje odstopne izjave. Že takrat, ko smo formirali takšno ozko vodstvo Nafta, smo se dogovorili, da to možnost imata. Obenem moram povedati, da smo to vodstvo oblikovali malo na silo...

V težkih časih ostajate brez ključnih sodelavcev. Boste zmogli?

»Tehnično bomo, finančno težje, vendar bomo preživelii.«

Renata Ficko

NAFTA LENDAVALA

Te dni se v edini slovenski rafineriji dogajajo pomembne stvari. Najpomembnejša med njimi je prav gotovo dolgo pričakovano jamstvo republiške vlade za nakup nove oz. rabljene opreme...

Republiška vlada je končno dala jamstvo za posojila, s katerimi bo Nafta prišla do nove opreme, ki je za obstoj rafinerije izredno pomembna...

»Gre za nakup opreme iz druge roke, to je že rabljena rafinerija v Italiji, ki je popolna, se pravi primerna za primarno in sekundarno predelavo...

Kaj pomeni ta naložba za Nafto, kaj za zaposlene?

»Če nove rafinerije oz. rafinerije, ki bi zagotavljala neko novo kakovost ni, potem ta dejavnost enostavno odmre. Potem Nafta ni več, ker s temi napravami, ki jih imamo sedaj, ne moremo zagotavljati kakovosti...

Drži torej podatek, da je v Nafti petina ljudi preveč?

»Da, to je realno. Pred nekaj dnevi smo začeli z akcijo, delamo spiske delavcev za t. i. čakanje. Ti spiski naj bi zajeli 20 odstotkov zaposlenih, iz tega pa se bo izkristaliziralo, kdo je trajni presežek...

Kakšen pa je tačas gospodarski položaj Nafta?

»Mi smo zaenkrat še vedno blokirani, imamo pa program, da bi do konca meseca iz tega zlezli. To je realno, zmogli bomo sami, brez posojil. Vzroka za blokado sta predvsem dva velika šoka, ki ju je Nafta doživela letos...

Nafta je glede dobave nekaterih surovin pomembno povezana s Hrvaško lno. Kako poteka to sodelovanje sedaj, v vojnih razmerah sosednje republike?

»Isto, kar dobimo s Hrvaške, je nekaj malega nafte, ki za nas ni preveč pomembna, drugo pa je kondenzat. Od Hrvatov dobivamo 360.000 ton kondenzata, in to je za nas izrednega pomena...

Nismo tako revni, kot mislimo, da smo

Prleški gospodarstveniki so zaskrbljeni nad razmerami v podjetjih, ki jih čaka lastninska preobrazba. Pri tem jim želi pomagati rojak magister Milan Lovrenčić s Centra za gospodarsko svetovanje v Ljubljani...

Center za gospodarsko svetovanje združuje štiri zasebna podjetja, ki se ukvarjajo z vrednotenjem, vrednostnimi papirji, finančnim svetovanjem ter vsebinsko, organizacijsko in lastninsko preobrazbo podjetij...

radi čim ceneje pridobili naše premoženje, zato je še kako pomembno, da ga pravilno ovrednotimo. Ker pa so podjetja doslej prikazovala minimalne dobičke, je tujcem težko dopovedati, da nismo tako revni, kot mislijo...

Doktor Toplak je menil, da je vsako lastninsko vprašanje tudi politično. V kapitalističnih družbah hočejo imeti oblast tisti, ki imajo lastnino, v socialističnih pa je ravno obratno...

strinjali gospodarstveniki. Nasprotovali so tudi trditvi dr. Toplaka, da je potrebno akumulacijo razdeliti med vse, saj denarja vendar ni. Čaka nas še mnogo dela in truda, da bi stvari vsaj malo uredili...

Lidija Kosi

KAJ POMENI POMURSKO GOSPODARSTVO V SAMOSTOJNI SLOVENIJI?

Čeprav se vsi zavedamo, da dobri gospodarji potrebujejo za uspešno gospodarjenje rezultate o svojem delu, delu soseda ali konkurence sproti. a informacije s trga z večmesečno zamudo nimajo smisla in da je ugotavljanje minulega brez napovedi in načrtov za delo v prihodnje brez učinka, še vedno obravnavamo rezultate gospodarjenja v šestih mesecih z več kot dvomesečno zamudo...

To so ugotavljali tudi pomurski gospodarstveniki in predsedniki izvršnih svetov pomurskih občin, ko so kot osrednjo točko sestanka odbora Območne zbornice obravnavali rezultate pomurskega gospodarstva v prvem polletju. Spoznali so, da pogrevati zgodovino v tem primeru nima pravega smisla in da je veliko učinkoviteje spregovoriti o današnjih težavah pomurskega gospodarstva ter o njegovi vlogi v samostojni Sloveniji.

Dejstvo je, da Jugoslavije ni več, da ni več jugoslovskega trga, kamor sta Pomurje in Slovenija prodajala skoraj četrtino svoje proizvodnje. Izguba tega tržišča je huda, ob raznih zaplembah premoženja in ustavljenih finančnih tokovih pa postaja tudi boleeča. Edina alternativa preživetja je torej izvoz, ki pa ga slovensko gospodarstvo v tem trenutku in v takšnem odstotku ni sposobno uresničiti...

Renata Ficko

STROJI SO STEKLI — V Pomurskih mlekarinah v Murski Soboti so konec prejšnjega tedna poskusno pognali nove stroje, na katerih naj bi s 1. oktobrom stekla proizvodnja trajnih mlečnih izdelkov (smetana in mleko v papirni embalaži) in ledenih čajev. Za to proizvodnjo so preuredili nekdanjo kurilnico, celotna naložba skupaj z opremo pa jih je veljala 5 milijonov nemških mark. Foto: A. Albrecht

podjetje za informiranje
69000 murska sobota, titova 29/1
telefoni: centrala (069)21-383, 21-064
uredništvo Vestnika (069) 25-019
uredništvo Murskega vala (069) 25-020
studio (069) 21-232, 21-579
propagandna služba (069) 22-403
telefaks (069) 22-419

69220 lendava, partizanska 120
telefoni: uredništvo Népujság (069) 75-085
uredništvo programa v madžarskem jeziku:
(069) 75-719, 75-718
telefaks (069)75-717

*... in jeseni so dnevi
polni darov narave.*

**Z MEDIJI SEVEROVZHODA
VAM BODO BLIŽJE**

VESTNIK

Népujság

LENDVA
MMR

murski

tednik
severovzhodne
Slovenije

tednik madžarske
narodnostne
manjšine v Pomurju

radijska postaja —
program
v madžarskem jeziku

regionalna radijska
postaja (UKV 87,6
MHz stereo
in SV 648 kHz)
Zmagovalka
I. festivala radijskih
postaj v Sloveniji

DA SE VAS BO VIDELO IN SLIŠALO

tudi na **MARKETING KLUBU**
v hall B/1 na Gospodarskem razstavišču
v Ljubljani

od 11. do 14. septembra 1991

Robert Titan-Felix

BEG S SLIK 2

Nebo se je napravljalo k dežju.
— Dež bo, rečem.
— Ne bo! se Mateja zoperstavi.
— Ja, pa bo.
— Ne sme biti!
— Misliš, da ga to zanima?

Ko sva se vračala s sprehoda, se je pred vhodom gibčno zasukala in me speljala k sosedu, v krčmo. Molče sem ji sledil. Ne moči ne poguma nisem imel, da bi se upiral. Temnikava toplota na pol praznega prostora me je prijetno uspavala. Ne moči ne poguma nisem imel, da bi se upiral. Pravzaprav se v prijetnem opoldanskem razpoloženju nisem upiral ničemu. Prepustil sem se valovanju okolice. Pozornost se mi je okružila, razpoka med ljudmi in mano se je opazno širila. Zbal sem se, da bi se našel kdo in jo zasipal. Edino občutki ljudi, s katerimi sem si med sprehodom prepočil misli in so razposajeno plivkale po njih, so me povezavali z okolico; že zdavnaj sem iz strahu pred pobsnelim krdelom skočil v razpoko in se neprevidno nabil na podstavljen kol... Mirno sem ždel v svoji zamaknenosti in zadovoljno predel.

S pogledom sem prereševal krčmo in še posebej pazljivo ustrelil proti zaniknemu kotičku med točilno mizo in straniščem, zastrtim z velikanskim eksotičnim grmom, ki su ga vsadili v izpranjeno posodo lesola, proti nekakšnemu skrivališču z razpadajočo mizo in tremi stoli. Opazil sem Pavla. Priberačil sem si njegovo pozornost in ustnice so se mu razlezele v veličasten nasmeh, kar ni bila ravno vsakdanja gesta se nepoboljšljivega izpričevalca nemoči in tesnobe. Seznanil sem ga z Matejo; nista se obirala, kaj sta se zapletla v nezanimiv pogovor, oplemeniten z najstniškim nasmihanjem in spogledovanjem. Vztrajal sem v zamaknenosti; Pavel in Mateja sta bila preveč obremenjena s spoznavanjem, da bi se zanimala zame, morebiti sta že kar pozabila, da sem navzoč, pa tudi sicer je bil njun pogovor preveč plehek, da bi me pritegnil. Razgledal sem se po krčmi. Ničesar zanimivega ni bilo v njej... ničesar! Krčma; da vstopiš in cinčno zabrundaš: Fej, kmetavzarstvo! Pa me je kljub temu omrežila. Zaljubljen sem v njo. Tega menda ne bom nikoli razumel.

Zmotil me je tisti grozljivi zvok, ki je že toliko in tolikokrat priletel skozi okno in me prestrašil do smrti, nemalo do izničenja. Tovornjakar, seveda. Spoznal sem ga, še preden se je izmučen prizibal skozi vrata, si popravil od vročine orosene lase, naročil pivo, pod pepelnik podstavil nekaj zmečkanih bankovcev, se nekaj časa razgledoval na po krčmi — kot nekdo, ki ne upa ali ne more priznati krivde — na dušek izpil peneč napitek in odšel. Spoznal sem ga po nenavadnem dušku njegovega tovornjaka. Ta mrcina se je namreč oglašala z najbolj nenavadnim zvokom, kar sem jih kdaj slišal; nekaj kot zvok pridruženega pihalnika newyorškega gangsterja. Zdelo se mi je, da izdaja zločinca. Možakar je bil namreč najobčičnejši tovornjakar, ponavadi odet v moder delovni pajac, kapo podobne barve, nataknjeno na glavo, in z gosto črno brado, s katero si je okrasil obličje. Edino mrnovinarski pogled in nenavaden tovornjakar zvok sta ga izdajala. Nekoč sem se že odločil, da ga bom zasledoval, pa se mi je vse skupaj vseeno zdelo preveč neoprijemljivo in blazno. Bojim se, da bom naletel nanj, ko si bom to najmanj želel.

— Ljubezen ni v dveh ljudeh, kadar zreta zamaknjeno drug v drugega, temveč kadar gledata oba v isto smer! me zmoli še Pavel. Tovornjakar vstopi.

Namrgodeno zazeham in se vključim v pogovor.

— Exuperij... mi pomaga Pavel.

Mateja se nedolžno hihita.

Tovornjakar se razgleduje po krčmi.

Mateja se nedolžno namršti.

Nenadoma se me poloti neodoljiva utrujenost. Izgovorim se ter odidem. Pri vratih se še enkrat obrnem. Tovornjakar se je ravnokar usedel na stol, ki sem ga še pred nekaj trenutki grel jaz.

Muzejske kljuge se svetijo, ko zaseda kulturni zbor

Dokler se hišni pragi obrabljajo in vratne kljuge ne zamegli kovinski volk, je življenje v stavbi.

Ko sem gledal po prenovljenem prostoru v najvišjem nadstropju na severozahodni strani soboškega gradu, kjer smo imeli v sredo, 4. septembra, 2. sejo pripravljalnega odbora za pripravo — prav tako drugega — Kulturnega zbora Pomurja, sem opazil, da se stare medeninate kljuge ponovno svetijo. Nekateri muzejski ljudje so sedeli z nam, ki smo hude razdirali na račun arhitektov in gospodov z mariborskega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Saj bi jih rekli več krepkih tudi na račun politikov, pa je tam sedela podpredsednica soboškega izvršnega sveta, ki se je v obrambo svojih kolegov vsakokrat vrtinčasto vzpela.

KULTURNI ZBOR POMURJA je bil ustanovljen lani novembra. Kaj pravzaprav to je? To je kulturniški lobi oziroma zavzeta kulturniška interesna skupina, ki hoče vplivati na javno mnenje in na politiko, zato da bi se spremenilo (med drugim) naslednje: način urbanizacije, varovanje naravne in kulturne dediščine, nekulturni življenjski stil. Naslednji kulturni zbor bo zasedal konec septembra, ko bo govoril o urbanizaciji in svoje mora za ta zbor narediti tudi politika!

Štefan Smej

Spominska plošča Széchenyiju

27. in 28. septembra bodo v Lendavi na pročelju osnovne šole Jože Kramarjal odkrili spominsko ploščo enemu največjih madžarskih mislecev in humanistov, ustanovitelju znamenite knjižnice Széchenyi v Budimpešti, Istvanu Széchenyiju. Madžarska narodnostna skupnost in madžarska svetovna zveza, ki odkrivata spominsko ploščo, se tako vključujeta v praznovanje 200-letnice rojstva tega pomembnega moža, ki je veliko storil za izobraževanje. Praznovanja, ki ga bodo popestrili še z razstavo knjig, na kateri lo slednje mogoče tudi kupiti, ter z bogatim kulturnim programom, se bosta udeležila tudi Balázs Horvath, minister za narodnostne zadeve vladi republike Madžarske, in dr. Janez Dulac, minister za narodnostne zadeve. Praznovanje sovpada tudi v 30-letnico delovanja madžarskega kulturnega kroga oziroma organiziranega literarnega ustvarjanja pri nas.

JD

V petek, 20. septembra, ob 19. uri bo v občinski dvorani v Murški Soboti

predaval ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu dr. Vospernik.

Tema predavanja bo:

RAVNATELJ — ETIČNI IN PEDAGOŠKI VODJA ŠOLE.

Vabljeni ljubitelji kakovostne šole!

Večer songov B. Brechta in K. Weilla TO JE MESEC NAD SOHOM v izvedbi gledališke skupine Kuda Štefan Kovač bo v petek, 13. in soboto, 14. septembra 1991, ob 20. uri v grajski dvorani v Murški Soboti.

Fotografija: Matej Fišer

ERNEST LUKAČ: »Učil bi dan in noč!«

ZAČEL Z MALO VIOLINO

Januarja 1935. se je v Puconcih rodil Etečki, rojeni Morec, in Kolomanu Lukaču mali Ernest. Otroci muzikantov, kar je bil Ernestov oče že od mladosti, so kar nekako zaznamovani in določeni, da bodo hišno tradicijo nadaljevali. Oče violinist in njegov glasbeni prijatelj — »frajtonar« Ludvik Beznec sta h kmečkemu dohodku dodajala še kakšen dinar z igranjem na veselicah in »gostuvarjih«. Igrala sta tudi v gostilni pri Kuharju in nekoč je prišla s šestletnim sinom na veselico tudi mati. Fantka so dvignili na mizo poleg godbe in korajžno je zaigral. Z veseljem se spominja tega dogodka, saj je ob njem bil ponosen tudi že pokojni oče. Toda takrat se še ni moglo vedeti, da fant ne bo zgolj vaški muzikant.

POLEG OČETA ZDAJ SE GO SPA MICIKA LUTHAR

Iz vojnihi časov, ko je obiskoval madžarsko šolo, se Ernest rad spomni učiteljice, gospe Micike Luthar, ki je bila kot glasbenica nadarjena fantka zelo vesela. Doma je imela klavir, ki pa

ga je le skrbno ogledoval in občudoval, ko je zaigrala nanj.

POTEM JE DOBIL HARMONIKO

Po vojni je oče začutil, da mora Ernestu dati več, kot zgolj svo-

je znanje igranja violine. Kupil mu je harmoniko, ki pa jo je dobil v zameno za radijski sprejemnik. Ernestu je hudo, ko pomisli, da se je oče odrekel poslušanju takrat tako pomembnih poročil zaradi njegove glasbene izobraz-

be. Harmoniko se je šel učiti zasebno k Heleni Flegar v Murški Soboti. Takole pravi: »Harmoniko sem si dal na hrbet, potem pa s kolesom skozi Markišavce in čez brv pri Šihtarjevem mlinu... bilo je tako prijetno. Bil sem tako navdušen, da sem se začel učiti še klavir.« Potem je Ernest Lukač že sam igral na veselicah, včasih s tem, drugič z drugim prijateljem. Rad se spominja časov igranja v Fašlekovih kavarni v Murški Soboti, kjer je igral klavir skupaj z violinistom Ivanom Baranjo in v Radenci, kjer je igral z gospodom Kopetzkyjem iz Maribora in še z drugimi fanti iz takratnega mariborskega opernega orkestra. Potem je postal tudi organist v evangeličanski cerkvi v Murški Soboti, kjer je bil takrat duhovnik gospod Leopold Hari.

Bilo je treba tudi v vojsko. Dve leti je služil v Beogradu in drugi mesec je že dobil nagradni dopust, ko je moral domov po harmoniko.

OD VAŠKEGA MUZIKANTA DO PROFESORJA

Po vojski je začel glasbo redno študirati na Glasbeni šoli v Murški Soboti, in sicer 3. razred klavirja pri profesorici Ani Rituper-Kovač in nižjo glasbeno šolo končal v dveh letih ter dobil službo kot učitelj harmonike. Potem se je vpisal na Srednjo glasbeno šolo, jo dve leti obiskoval v Murški Soboti v razredu Ane Rituper-Kovač, kjer je bil oddelek srednje šole, harmonijo ga je poučeval prof. Ladislav Voroš, dirigiranje pa prof. Vladimir Močan. Naslednji dve leti je srednjo šolo obiskoval v Mariboru, ker je bila v Murški Soboti zaradi premajhnega vpisa ukinjena, pri prof. dr. Klasincu. Po diplomi je postal redni učitelj Glasbene šole v Murški Soboti, medtem pa je izredno obiskoval Visoko glasbeno šolo v Gradcu, na oddelku za jazz in klavir pri dr. Konradu Neuwirthu.

OD LETA 1970 VODJA SOBOŠKEGA PLESNEGA ORKESTRA

Kmalu je v Murški Soboti ustanovil sedemčlanski plesni orkester, kasneje ga je povečal na sedemajst članov in ga uspešno vodi že dvajset let set se vsako leto z njim uspešno predstavlja na koncertih. Mislim pa, da bi jih morali v domačem prostoru bolj izkoristiti.

GLASBA BO OSTALA TRADICIJA LUKAČEVIH

Sreča in ponos Ernesta Lukača pa so otroci. Hčerka Erna je

Košičev teden

Program manj obsežen, vendar dovolj pester in zanimiv

Najbrž je malokje tako, da bi proslavljanje praznika krajevne skupnosti tako tesno povezali s kulturo, kot je to v KS Bogojina. Tudi pretekli teden je bilo tako.

Program je bil sicer nekoliko manj obsežen kot v minulih dveh letih, vendar po vsebini dovolj pester in zanimiv. Tako so najprej pripravili razstavo in predavanje o profesorju Jožetu Maučecu (znamenitem Bogojinčanu), sledila pa je dokaj odmevna okrogla miza o ekološkem (mehkem) turizmu v Bukovnici. To je ena od vasi v krajevni skupnosti, kjer je ostalo še marsikaj izvirnega. Delček kulturnega utripa so nato zaznali tudi v Ivancih, kjer sta nastopila tamburaška skupina in moški pevski zbor Kuda Beltinci. V Bogojini so prišli na svoj račun ljubitelji cerkvenih pesmi, ki so jih v župnijski cerkvi izvajali zbori lendavske dekanije. Ob koncu 3. praznika oziroma Košičevega tedna pa so pripravili še svečano mašo z mirovnim shodom v kapeli oziroma vaškem domu v Filovcih, kjer je bilo osnovno vodilo Za mir in spoštovanje življenja. Veselic ali kaj podobnega, kot je to marsikje v navadi, kadar je kje krajevni praznik, pa niso pripravili. In tudi v prihodnje nameravajo praznovati na podoben način, nam je dejal eden od idejnih očetov Košičevih tednov, Jože Vugrinec, ki je za uvod svojih misli o Jožetu Maučecu zapisal: »Vsako ljudstvo sebi skaže čast, če spomin svojih velikih možov v časti drži!«

JOG

Šest članov (med njimi tudi Danko Horvat — na sliki) bjelovarskega fotokluba IRIS se bo do 14. septembra s 70 fotografijami predstavljalo v Ljutomerški galeriji Anteja Trstenjaka. Člani kluba so ob otvoritvi povedali, da bi z razstavo svojega 16 let starega kluba radi spodbudili tudi ljutomerske fotografe, ki so združeni v klubu Karla Grosmana. Da so v Ljutomeru zaželjene tudi tovrstne razstave, so dokazala nekatera podjetja, ki so razstavo gmotno podprla.

LJK

glasbeno rasla ob njem že od mladosti, kot petletni otrok nastopila na televiziji v oddaji Prvi aplavz, kasneje se izobraževala pri prof. Anki Zverovi in očetu, na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani, kjer je tudi diplomirala iz klavirja na Akademiji za glasbo pri prof. Dubravki Tomšič-Srebotnjak ter zdaj na tej šoli tudi izredno poučuje. Vpisala se je na podiplomski študij na Dunaju. Z glasbo se je doslej ukvarjal tudi sin Darko, učil se je violino in klavir, vendar je ubral drugo poklicno pot. Takole glasbeno bogato je razvejeno družinsko drevo Lukačevih, a vendar hodi Ernest Lukač po odrih, kot bi hotel ponoviti Kanižajevo misel: »Naj bodo zgoraj samo zvezde!« Preprost človek, z veliko znanja in glasbene estetike je to. IN: Zakaj se ne bi ime skromnih, a sposobnih ljudi slišalo večkrat kot tistih, ki si slavo tkejo zgolj s svojimi jeziki.

Življenjsko zgodbo je Ernest Lukač zaupal Smitji Baranja

PESTREJŠI JEDILNIK

Marija Alaufova iz Beltinec ima na vrtu nenavadne jedilne buči, vsaj za naše razmere. Ko je letos iz Strunjana, kjer sta bila z možem na dopustu, prinesla tri semena, ni računala, da bo iz tega zrastle osem buč, med katerimi je najdaljša 160 centimetrov. Ob našem obisku nam je povedala, da jih bo večino pustila dozoreti, seme pa odstopila vsakomur, ki bo to želel.

Foto: F. Maučec

OH, KAKO JE TEŽKA! Ampak, če mislite, da gre za bučo, se motite, in to kljub temu, da je nastal posnetek v okolici Murske Sobotice. Na vrtu smo zalotili Jožefa Titana, ki je najbrž edini v Pomurju poskusil, če pri nas uspevajo tudi dinje (lubnice). In glej čudo, tale, ki jo drži v roki, že tehta blizu 8 kilogramov. Še malo, ko bo kocen suh, in lahko jo bodo tudi snedli. Na ta trenutek še najtežje čakajo vnuki. Jožef pa je ta »sadež« vzljudil pred 40 leti, ko je bil na sezonskem delu v Srbiji. Delal je namreč na veliki vrtnariji, kjer so pridelovali tudi dinje. Seme za letošnji pridelek pa je kupil kar v Semenarni v Murski Soboti. Pa slasten tek!

Besedilo in fotografija: Jože GRAJ

PLITVICA NE POPLAVLJA VEČ

KRIV JE TUDI ZID

Človek postane v Lutvercih pozoren na tablo z napisom: Reka Plitvica. Potem pa ugotovi, da tod sploh ne teče reka, ampak potok (reke so pač širše), pa še ta je prazen. Človek se ozre še na drugo stran ceste; tam pa vidi visok betonski zid in se vpraša, le čemu služi.

Čeprav bi na te pomisleke lah-

ko našel odgovore pri sebi (logično sklepanje), sem povprašal Ano Robič:

»Tu sem se rodila, tudi mlada nisem več, zato Plitvico dobro poznam. Dokler je niso regulirali in naredili obrambnih pasov ter betonskega zidu, ki varuje našo hišo, je ta del Lutverec in okolice večkrat letno poplavlila. Voda si-

cer teče v Muro, vendar se zgodi tudi narobe: ko voda v Muri naglo naraste, potem teče iz nje. V sušnih obdobjih (in v takem sem se potikal po Lutvercih) je v Plitvici le malo ali nič vode. Kvečjemu ostane pod mostom, kamor se potem zatečejo ribe. V moji mladosti pa je bilo drugače, Plitvica je bila čudovita! Tedaj je bilo v njej vseskozi več vode, ki je odtekała v potočke, kjer smo otroci postavljali mlinska kolesa, lovili ribe in sploh lepo preživljali brezskrbno mladost.«

Tako Ana Robič, katere starši so iz Prekmurja, zato sva lahko »gučala« po prekmursko. Odkar je tik za hišo betonska stena, se čuti varno, čeprav ima tedaj, ko voda seže do roba, neprijeten občutek.

To pa je bolj redko, kajti reka Plitvica sploh ni reka, poleg tega pa je struga le redkokdaj zvrhano polna. Može, ki se spoznajo na vodotoke, so Plitvico ukrotili, naravovarstveniki pa se jezijo, saj so uničili naravo in vplivali na njene zakone. Pa tudi zid za Robičevo hišo se prav nič ne poda v to okolje, vendar je bil gotovo cenejša rešitev kot prese-litev domačije zaradi zemeljskega nasipa.

Š. Sobočan

Ana Robič iz Lutverec se često spomni na mladost, ko so se v reko (?) Plitvico izlivali potočki s kristalno čisto vodo, v kateri so poskakovale ribe. Potem pa je prišel čas za »napredek«, ki je za hišo postavil zid.

Foto: Š. S.

LJUTOMER

POMOČ KARITASA

Avgustovsko neurje s točo je uničilo pridelek številnim družinam v Tomažu pri Ormožu. Zato je ljutomerski Karitas organiziral akcijo zbiranja zelenjave. Ljudje si se množično odzvali in tako pomagali prizadetim družinam. Prebivalci Tomaža, pa tudi ljutomerski Karitas se za pomoč lepo zahvaljujejo.

M. Kodba

GORNJA RADGONA

Denarna pomoč družini Avguštin

Pred dnevi so predstavniki KUD-a Ivan Cankar iz Plešivca v velenjski občini izročili ob nedavni agresiji na Republiko Slovenijo prizadeti družini Avguštin iz Gornje Radgone 60.000 dinarjev. KUD Ivan Cankar iz Plešivca je namreč vsako leto organiziral srečanja narodnozabavnih ansamblov. Na letošnji prireditvi, ki je bila na Graški Gori, so zbrali 70.000 dinarjev. Od tega so 60.000 dinarjev izročili Tereziji Avguštin, 10.000 pa prizadetim v občini Slovenj Gradec. Vsi nastopajoči na srečanju so se namreč odpovedali honorarju. Prav gotovo je to lepa gesta prebivalcev tega majhnega kraja, ki premore le 550 ljudi.

Franci Klemenčič

MURSKI VRH

Dobili asfalt

Krajani Murskega Vrha, ki so di v KS Kapela, so te dni dobili 700 metrov dragocenega asfalta. Kot nam je povedal prizadeveni tajnik KS Kapela Miha Petek, so dela vredna 1,35 milijona dinarjev. Sredstva pa so večinoma zbrali s samoprispevkom. Da bi pocenili dela, so veliko opravili krajani sami. Dela so nekoliko podražile asfaltna »mulde« ob robu cestišča za odtok vode. Zaradi tega pa bo manj vzdrževalnih del. Velik del samoprispevka bodo tudi namenili za mrliško vežo in ureditev parkirnih prostorov na kapelskem pokopališču. Sicer pa načrtujejo tudi širitev pokopališča. Že te dni bodo podrli stanovanjsko hišo, kjer bodo uredili parkirišče.

Ludvik Kramberger

GORNJA RADGONA

Razširjajo telefonske zmogljivosti

V tem času potekajo dela pri širitvi telefonskega omrežja v Gornji Radgoni, Vidmu in Apačah. Na pošti v Gornji Radgoni potekajo sklepna dela pri montaži 2.000-številčne telefonske centrale. S tem pa so sprostili prostorske zmogljivosti, ki jih bodo namenili poštnim delavcem. Ker je bilo na poštnem objektu v Gornji Radgoni med vojno za 3.000.000 dinarjev škoda, so se tudi odločili za temeljito obnovo zunanosti zgradbe. Uredili pa bodo tudi okolico. Dela, ki jih je opravila Obrtna zadruga 14. oktobra Gornja Radgona, so stala 3 milijone dinarjev. Tačas pa poteka tudi gradnja novega poštnega poslopja v Apačah in gradnja prizidka pri Vidmu. S širitvijo

prostorov in telefonske centrale se bo precej izboljšala telefonska povezava v radgonski občini, ki

je med manj razvitimi v Pomurju.

Ludvik Kramberger

Poštno poslopje v Gornji Radgoni

VSAKODNEVNA GNEČA PRI OBČINI — Avto pri avtu. To je že stalni prizor na cesti, ki vodi do bližnje stavbe občinske skupščine v Murski Soboti. Tako prometno gnečo bo očitno težko odpraviti, saj parkirnih prostorov primanjkuje, marsikdo pa bi se na vsak način hotel pripeljati kar do občinskih vrat. Besedilo in posnetek: M. Jerše.

Urediti divja odlagališča

V radgonski občini je veliko vseh mogočih divjih odlagališč za smeti. Da bi temu naredili konec, se je radgonski izvršni svet odločil, da bo radgonska Komunala v doglednem času počistila vsa ta odlagališča, smeti pa naj bi odlagali na za to določeni mestih.

F. Klemenčič

GORNJA RADGONA

Vodovod potreben obnove

Pred okrog 25 leti so zgradili vodovod za potrebe Radgone, Radence in nekaterih okoljskih krajev. Vodovodno omrežje so speljali pod magistralno cesto, zato zaradi obremenitev cevi pogosto pokajo in voda teče po ulicah. Tačas imajo največ težav na Panonski ulici. Radgonska Komunala, ki vzdržuje vodovod, sicer od prvega avgusta pobira prispevke uporabnikov (1 kubni meter stane 10 dinarjev). Vendar pa to zdaleč ne zadošča za obnovo vodovodnega omrežja. Samo iz radgonskega vodovoda mesečno porabijo nad 150.000 kubnih metrov vode. Kar 60 odstotkov tega uporabi Radenska, le okrog 18 odstotkov pa gospodinjstva. Zato v Radgoni razmišljajo o priključitvah na mari-borski, ljutomerski ali sobotški vodovod.

F. Klemenčič

LIPA

PLETENJE VENCEV — OBIČAJ KI IZUMIRA

Med nekoč priljubljena opravila sodi tudi pletenje vencev. S tem so se predvsem ukvarjali pred vaškim prošenjem ali veliko mašo v Turnišču. Dekleta in fantje so se zbirali zvečer in ob nedeljskih popoldnevih v Gomilici, Nedelici, Lipi, Renkovcih, Brezovici in Turnišču ter pletli vence. Tako so prijetna srečanja združili s koristnim. Za pletenje vencev so v bukoviškem gozdu nabirali bršljan, zadnje čase pa vence predvsem pletejo iz cipres. Obesili so jih zunaj in znotraj cerkve, okrasili pa so tudi prižnice, kapelice in križna znamenja ter pred vhode v cerkve in kapelice postavili slavaloke. Tudi letos so v vaseh turniške župnije ob veliki maši pletli vence. Lipjanske ženske (na poanetku) so letos spletle štiri vence, dolge po 14 metrov in tako obnovile stari običaj. Ali jim bodo dekleta sledila?

Tekst in foto: J. Ž.

KOMU KONČNA ZMAGA?

NAJ POMUREC (POMURKA) MESECA

GLASUJEM ZA

(Ime in priimek predlagatelja ter naslov)

9

Izbor Pomurca meseca se je že prevesil v zadnje četrtino, zato bo zelo zanimivo, komu bodo naši bralci namenili največ glasov. Za zdaj kaže najbolje gledališkemu igralcu Evgenu Caru, sledita pa mu humorist Geza Farkaš in politik Milan Kučan. Prav med njimi je treba tudi iskati končnega zmagovalca ankete za izbor Pomurca leta 1991.

Dr. Lojze Števanec

V AFRIKI

Pridem v tovarno. Delavci stojijo. Nekaj časa gledam, nato pa le pravljam, kaj se dogaja. Jaz jih k delu nisem priganjal. Nihče jim ni dal pravijo.

»Kje so fore many« (predelavci), vprašam. Miting imajo, pravijo. Naredim šefa proizvodnje, da naj da najprej delavcem delo, nato pa zaradi mene lahko imajo miting.

Pozneje smo na upravi še enkrat »imeli miting«. Zatožil me je, da sem ga pred fore many nadri in da sem rasist. Povedal sem, kako je bilo, kar je pritrdil. Dr. Nianté, ki je študiral v Angliji, prisotnih je bilo še nekaj višjih uradnikov, ki so prav tako študirali v Evropi in so na stvari gledali nekoliko drugače, mu je zapovedal, da me mora brez pripomb poslušati in izvajati navodila. Pred njim sem imel mir, delal pa še vedno ni ničesar.

Imeli pa smo v proizvodnji še druge nevskečnosti. Neurje je podrlo vodovod, več dni je trajalo, predno so ga popravili, mi pa smo stali. Podri se je most. Hudournik ga je odnesel. Mosta niso popravili, ampak so čez hudournik delali nasip. Ker nismo mogli v tovarno, smo stali. Pozneje smo se vozili po nasipu. Pride nativ, zajezena voda poplavi okolico, zopet stojimo.

Naredili smo prvo prikolico: veselje, malo plesa ob udarcih po pločevini. Prikolico bi bilo treba pobarvati, barva pa ni. To da bodo pobarvani z ibitolom, so rekli. Zaščito spodaj da, kaj pa stranice? Z ibitolom vse, so pribili. Dobro, si mislim, to je njihov problem.

Naredili smo veselo, s pesmijo nanašali ibitol na prikolico, da je vse teklo po tleh. Sreča, da so hale odprte in stalno piha skozi, sicer bi se začušili, podnevi pa skuhal. Vročina je tam neznosna. Zjutraj, ko smo prišli v tovarno, je bilo na prikolici in po tleh za debelino prsta vse vrste metuljev, hroščev, za otroško pest velikih, in mušic. Celo dopoldne so praskali, predno so jih očistili. Izgleda, da jih vonj privablja, ibitol pa še ni bil suh. Pozneje so barvali dopoldne, da se je barva do noči posušila.

Napravili smo prvo prikolico v Tanzaniji. (Foto: I. Slavič)

Va tisti lov, kjer bi kuduja »prav gotovo ustrelili«, me nikoli niso pekljali. To mi še dolgo je.

Med črnici, ki so v službi pri belcih, obstajajo kaste. Vsak je točno na svojem mestu. Na vrhu je »house boy«, prav na dnu so askarji. Pripekljem blago, sadje, pijačo, špecerijo. Z mano je »house boy«. Izstopiva, on se sezuje, po stanovanju hodi bos. Askari znosijo blago do praga, »house boy« od tu v stanovanje, kjer ga razloži po policah, v hladilnik, kamor pač. Jaz kot gospodar stojim zunaj in delo nadziram. Pravim askarju, naj nese blago v stanovanje, če ga že ima v rokah. Ne! On praga ne prestopi.

Sedim v dnevi sobi, vrata so steklena, da vidiš na vrt. Askari zvonijo pri vratih in mi nekaj kaže skozi steklo. Rad bi imel ogenj. »Vstopi.« Pravim »vrata so odprta.« Ne! Jaz sem moral vstati in mu nesti ogenj.

Če želiš postopati z njimi v skladu z našimi merili in nazori, zrušiš vse. Odnos do tebe spremenijo in postanejo nadležni. Zai je potrebno obdržati odnose, ki so jih uvedli Angleži, oni so mojstri v tem. Tu ni nasmeha, nobene zasebnosti. Jih pa domačini spoštujejo, se jih bojijo, jih ubogajo in tudi boljše plačujejo kot nas.

Domačini lovijo

Lovili smo v rezervatu Selouse. V vasi smo najeli dva domačina. Šli smo iskati divje svinje, ki živijo v gozdovih. So veliko manjše kot bradlčarke in tudi drugačne. Imajo nesorazmerno veliko glavo, ošiljena ušesa, na njih sop diak in so brez značilnih čekanov. Nekateri so črne, drugi bolj bronaste barve. Imajo pa zelo okusno meso. Spremljal me je domačin. Sami bi se v gozdu izgubili. Vlačiva se skozi goste grmovje. Nenaodoma zaslišiva ropot, ki prihaja od spredaj.

»Kaj pa je to?« vprašam domačina.

»Lovilo.«

»Kdo lovi?«

»Vas.«

Torej vas lovi, kaj lovi, kako lovi? Drli so se kot zmešani, bobnali, »moget na lančneje izprašati. Še kakšne pol ure sva lezla skozi grmovje, ko vidim, da imajo med drevjem razpeto močno mrežo iz sisala, kakoli v rokah. Za mrežo v grmovju so čepeli starci in otroci z močnimi bbnanjem gnali divjad proti mreži. Divjad se je zapletla v mrežo, nanjo so planili s kati in jo pobili. Imeli so nekaj malih gazel in eno gozdno svinjo. Vse je bilo z razbitimi glavami, okrog pa polno krvi.

Popoldne smo se ustavili v vasi, ki je štela nekaj iz blata in šibja s tenih hiš, pokritih s slamo, vmes pa je bil prostor za kure in kaze. V blatu okrog hiš smo opazili sledove leva in divjih svinj. Govorili so, da so v okolici sloni.

Razveselili so se nas. Poglavar je prinesel nek zvezek in nas prosil, naj se vpišemo vanj, ker da smo prvi belci, ki smo po nekaj letih zopet prišli, da bi postrelili divjad, ki se je ne morejo obraniti. Lepo so nas prosili, naj opozorimo čim več slonov, po možnosti vse, ker jim ti delajo hudo škodo in so proti njim brez moči. Razgrete sate se pod koraki dvigajo, da si čez nekaj minut črn kot zamorec.

Popoldne so zakurili ogenj in pekli ujeto divjad. Jedli so do onemoglosti. Kaj naj bi tudi drugega naredili? Hladilnikov nimajo, čez nekaj ur je meso neužitno, saj izredno hitro zasmrdi.

V prvem mraku smo jim napokali za ducat taraonk — pegatk, ki so posredni po drevju.

Srečanje

Alojz Misja pri 93-ih

Na nedavni proslavi 40-letnice GD Zbigojci—Lastomerci je prejel posebno priznanje najstarejši član društva Alojz Misja, ki je pred kratkim praznoval 93. rojstni dan. Kot 14-letnega otroka so ga dali v rejništvo v sosednjo vas Rodmošci, medtem ko so starši ter štirje bratje in sestre živeli v Gradcu. Le zanj ni bilo prostora v družini. Leta 1923 se je poročil, vendar mu je žena umrla. Imela sta dvojčka, od katerih je eden umrl v drugi svetovni vojni, medtem ko je drugi že upokojen in živi v Gradcu. Med drugo svetovno vojno je bil v ujetništvu in je od Rusije do Gradca pešal celih 27 dni. Zanimivo je, da še nikoli ni bil pri zobozdravniku, nazadnje pa je bil v bolnici pred 61 leti. Do 88. leta starosti se je v 5 km oddaljeno Gornjo Radgono vozil s kolesom. Danes dobiva kmečko pokojnino, in čeprav ni visoka, je z njo zadovoljen. V krogu svojih domačih se najbolje počuti, še vedno pa rad kaj postori.

Tekst in fotografije: Franci Klemenčič

VELIKAN V MARKOVCIH

Na enem od markovskih hribov, pri Lošinem Petru, stoji tak velikan, da mu daleč naokrog, ni para, morda v vsej Sloveniji ne. In čeprav je tak orjak, se ga nihče ne boji, ne ljudje ne živali; celo radi ga imajo. Ima pa tudi sovražnike. Največja sta mu veter in strela. No, zdaj vam je najbrž že jasno, za kakšnega velikana gre. Seveda, neko veliko drevo, in to je kostanj, pravi domači, tak, ki daje sladke sadeže. Proti koncu septembra bodo že začeli padati z njegovih ogromnih vej.

Gospodinja Ana Bočkor, ki živi v njegovi bližini že 67 let, je nekoč spraševala najstarejše okoličane, če vedo, koliko naj bi bil star ta kostanj velikan. Dejali so ji, da se je že 4 ali 5 generacij pred njimi govorilo, da je bil že takrat tako mogočen.

»Če je tako, potem je najbrž star že več kot 500 let. Poglejte, tam malo naprej rase še en kostanj! Po vsej verjetnosti je pogljal iz semena. To je bilo pred približno 40 leti. Proti očetu ali materi je pravi pritikavec.«

Včasih pa jim »miroljubni velikan« povzroča tudi skrbi. Ko so imeli še staro hišo, so se bali, da se bo odlomil vrh in padel na streho. Zato so ga pred 45 leti za okrog 10 metrov skrajšali. Strah jih je tudi, ko grmi in treska. Kot da bi kostanj privlačil strele, saj ga večkrat zadenejo. Pred nedavnim je bila ena od ognjenih krogel tako močna, da je kar naenkrat začel iz kostanjevega debela švigati ogenj. Gasilci so morali posredovati kar trikrat. Od tedaj je deblo skoraj votlo, tako da bi lahko spodaj postavili mizo in lepo posedeli v debeli senci. O tem

celo resno razmišljajo. Sicer pa jim daje že dovolj debelo senco tudi njegova širna krošnja. Kadar dežuje, nudi tudi naravno streho in mimoidoči se radi ustavijo tam. Kako dolgo še?

»Mi ga podirali ne bomo. Je namreč zaščiten. To so nam nekoč povedali. Pa tudi če ne bi bil, mi bi ga pustili na miru, dokler se ne bo sam zrušil.«

Jože GRAJ

To je markovski velikan, domači kostanj, ki je star morda že čez 500 let. Obseg debela je skoraj 10 metrov, krošnja pa so skrajšali za okrog 10 metrov, da ne bi poškodovali hiše, če bi se morebiti podri. (Fotografija: JOG)

TAM, KJER IZVIRAJO REKE IN POTOKI

Tudi Krka je reka

Ali teče skozi Pomurje še kakšna druga reka kot Mura? Mnogi boste najbrž dejali, da ne. Vendar če se boste zapeljali proti Salovcem, tam blizu pred mostom lepo piše na občestni tabli, da boste prečkali reko KRKA. Malo prej se vanjo zliva Adrijanski potok, nekoliko nižje Pskovski, še nižje, in sicer že na madžarski strani, pa potok Mala Krka (Kerca). Zanimivo je, da se potem ta »združena« Krka, v katero se nazadnje izliva še potok Ledava, spet vrne v Slovenijo in se malo dalje, blizu vasi Podturen izliva v Muro. Mi pa smo se seveda podali proti njenemu začetku, k izviru, torej nekam v okolico ČEPINEC. Tam smo poiskali vodnika, domačina, ki je dober poznavalec tamkajšnjega terena, saj bi sicer lahko precej tavali, preden bi odkrili vretino Krke. Nekateri so nas namreč usmerjali nekam k Špic bregu, drugi pa na konec Čikinega jarka. Izkazalo se je, da so imeli prav drugi.

Dober kilometer od izvira »nalet« Krka na prvo večjo oviro — zapornico za Lenaršičev mlin. Nekoč se je kar urno vrtelo mlinsko kolo in morda bo kdaj spet tako, si želi sedanji lastnik Jože Žido.

obmejni prehod. Njegova žena Ana je bila celo 2 leti carinica za pregled žensk. Le-te so smele čez mejo zjutraj od 6. do 8. ure in popoldne od 16. do 18. ure. Moski so lahko prečkali mejo ves čas. Pa še nekaj je blizu izvira Krke, in sicer dokaj velik križ, na katerem piše: Hvaljen Jezus, amen. Vlado nam je dejal, da so ta križ nekoč postavili kot povelje ob pomembnejših križpotjih.

Medtem smo že nestrpno pričakovali cilj. Spustili smo se v dol in čez čas nam je pokazal: »Tu je izvir Krke, ampak vode sedaj ni videti, ker je ta predel, odkar je umrl Somer, precej porasel s travo in grmičevjem, tako da se voda cedi nekje pod zemljo, malo naprej pa priteče na površje. Svoječas pa je bila tu večja grapa, iz katere je Somer nosil vodo za živino in najbrž je bila kdaj tudi pitna za ljudi.«

»Vidite, tu pa res priteče na plan nekaj Krkine vode, ampak pravi izvir je nekoliko višje, vendar pa se tam cedi voda pod zemljo,« nam je pojasnil Vlado Preininger.

Sli smo torej še malo naprej in tam je res začel svojo pot takole za pest širok potoček. Videti pa je bilo, da si hodijo k izviru gasiti žejo divje živali, predvsem jelenjad.

Lahko bi rekli, da je začetek Krke podoben izviru Ledave, tako da sploh nimaš občutka, da bi tamkaj izvirala kakšna reka.

Vlado nam je še pripovedoval, kako so nekoč v njej lovili rake in jih prodajali župniku. Za enega raka jim je odšel dinar, to pa je bilo dovolj za zemljo ali svinčnik. Tudi ribe so lovili, in sicer je bilo kar precej postvri.

Skoraj 200 let pa stoji ob Krki v Čepincih prvi mlin (Lenaršičev). Sedanji lastnik Jože Žido nam je pripovedoval, da so nekoč mleli le na velik kamen, ki ga je poganjalo kolo.

Zdaj se to že več let ni zavrtelo, ker so imeli prej pogon na lesni plin, pred 5 leti pa poganja mlinske stroje električna energija. Želi pa si, da bi se nekoč spet zavrtelo kolo na vodi, saj bi bila to najcenejša energija.

Jože GRAJ

Zapleti pri razseljevanju prašičev s farme v Podgradu

V farmi v Podgradu seljijo prašiče — zaenkrat še vedno iz enega v drugi hlev!

Slovenija — dežela prašičev?

Lani jeseni smo končno začeli upati, da bodo problem farme v Podgradu s približno 30 tisoč prašiči le rešili v doglednem času. Farma, ki so jo zgradili v eforiji gradenj velikih objektov v šestdesetih letih, ne le da s smrdljivim močno moti sosedo Avstrijo, ampak njene odpadke ogrožajo pitno vodo celotne gornjeradgonske občine. Lani so torej imenovali komisijo avstrijskih in slovenskih strokovnjakov (Premzl, Cankar, Karba, Ressay, Rohrbacher, Ruprecht in Kandler), ki ji predseduje dr. Lojze Slavič. Pripravili naj bi tudi pogodbo o sofinanciranju Avstrije, vendar do podpisa le-te še ni prišlo. Najverjetneje je vzrok nesoglasje med člani komisije, kajti Avstriji so predlagali hitro selitev: do januarja letos končati pripravljala dela, do junija preseliti tretjino prašičev in do konca leta drugo tretjino. Naša stran je vztrajala, da to ni mogoče, saj trajajo pripravljala dela najmanj pol leta, gradnja hlevov pa eno leto. Tako so sprejeli program, da bodo letos pripravili prostor za dva tisoč stoječih, prihodnje leto za 5 tisoč petsto in leta 1993 za nadaljnjih tisoč petsto stoječih. Preseljevanje prašičev bi stalo skupno 12 milijonov mark, obnovitev reje plemenskih živali in pujskov (kar bo ostalo na farmi) pa 4,4 milijona mark. Avstriji so obljubili 21 milijonov šilingov posojila, toda denarja še vedno ni, saj sploh še niso podpisali pogodbe. Slovenska vlada je reševanju tega problema namenila 7 milijonov dinarjev nepovratnih sredstev, ki so jih skupaj s posojili banke in HKS namenili za gradnjo hlevov. Le-to je organizirala kmetijska zadruga, vse niti prašičereje pa želi tudi v prihodnje držati v rokah farma (pod drugačnim imenom), ki ima strokovno usposobljene ljudi.

razvija nova organizacija prašičereje, ki jo vodi zadruga. »Polovico novih hlevov naj bi zgradili na nastilj, drugo polovico pa po staremu sistemu odplakovanja, kjer za to ni ovir,« je povedal dr. Lojze Slavič, »bolj kot ekoloških, pa se zavedamo etioloških problemov, ki so po mojem pomembnejši, saj je rananje z živalmi pomembnejše kot smrad. V Evropi so vse pozornejši na take stvari in celo zahtevajo, da opustijo klasično farmsko tehnologijo. Problem pri farmah na nastilj pa je stefa. Samo razseljevanje, brez dodelitve dodatnih površin obdelovalne zemlje, je nesmiselno. Kmetje bi morali sami pridelati 80 odstotkov krme, da bi se jim računi izšli.«

tudi 50 manjših, namesto 23 tisoč pa kar 40 tisoč prašičev. Vzrok takega nenormalnega početja je predvsem prepočasno sprejemanje zakonodaje o zadržništvu, lastninjenju in vračanju odvzetega premoženja (tudi zemlje).

FARMA BO PODJETJE Z ZASEBNIMI PRAŠIČEREJCI

Vedno več odgovornih ljudi se ogreva za idejo, da bo v prihodnje prašičereje v občini Gornja Radgona vodila farma, organizirana kot podjetje ali družba. Končno: preselili naj bi prašiče s farme, imajo usposobljene ljudi ter kakovostni selekcijski center. Ivan Mlinarič, direktor farme v Podgradu, je dejal: »Strokovno delo in reja na farmi trpita že za-

BRANKO KREFT. Kutinici 6:

»V novih hlevih imam šele en mesec 300 prašičev. Nastiljamo jim s slamo, zato smo je morali nekaj tudi kupiti. Smo novinci v prašičereji, v to pa smo se usmerili zato, ker je bila ugodna ponudba zadruga. Vsak dan nastiljamo in živalim se prav vidi, da so zadovoljne. Hleve bomo čistili vsake štiri mesece in ta gnoj nam bo prišel zelo prav na domačih njivah. Pravzaprav smo se prav zaradi tega odločili, da bomo zgradili hleve na nastiljanje, ker imamo v govejem hlevu že dvajset let sistem odplakovanja, to pa se nam pozna na njivah. Zemlja potrebuje naravni gnoj. Prašiče zaenkrat krmimo s krmili, kasneje pa z domačo krmo. Imamo 10 hektarjev zemlje, vendar bi za to število prašičev potrebovali dodatnih 5 do 6 hektarjev. Vrniti bi nam morali tudi 7 hektarjev odvzete zemlje.«

Dr. Slavič je še izrazil bojazen, da bodo prašiče s farme izselili, kmetje pa bodo prašičerejo čez čas opustili, ker se jim finančno ne bo splačala. Vendar pa grozi občini Gornja Radgona drugačna nevarnost: farma bo prašiče obdržala v hlevih, saj še vedno ni nobenega uradnega dokumenta in sprejetega predloga nadaljnje organizacije, zadruga pa bo pri svojih kooperantih zgrajene hleve napolnila z drugimi prašiči. Tako bo na majhnem koščku ob Muri namesto ene velike farme

radi tega, ker se ne ve, kaj bo iz tega. Zaposleni imajo to za svoje podjetje, če ne, ne bi bilo takih rezultatov. Marsikaj bi morali popraviti... kaj bomo popravljali, če pa jutri mogoče več ne bomo mogli delati v svojih prostorih. Po mojem mnenju tu še ni kaj dosti razčiščen. Glede organiziranosti v prihodnje smo predlagali, da bi skrbeli tudi za rejo prašičev na terenu, da vse to strokovno vodimo. Lahko bi se organizirali v obliki delniške družbe, kjer bi bili solastniki tudi kmetje, ki bodo normalno morali prevzeti nase tudi določeno tveganje, brez tega ne gre. Zadruga tu vidi svoje interese, ker tudi ona živi od proizvodnje. Mi smo dobili podporo dr. Slaviča, fakultete in odgovornih v občini.

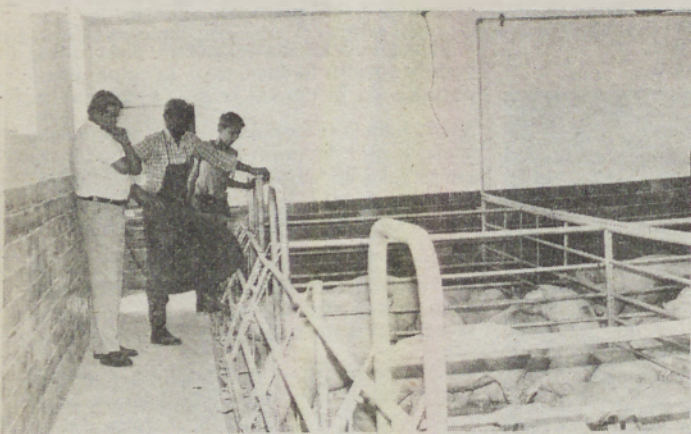
Konkurence se res ne bojimo, saj smo vedno sposobni rediti po takih cenah kot zasebni kmetovalci.«

Je vse to prehitro ali pa se pri nas ne znamo organizirati in stvar izpeljati do konca? Minister za kmetijstvo bo moral odločno povedati, če mu je za razselitev farme in dobrososedske odnose z Avstriji ali ne. Če bodo mini farme napolnili, bodo kmetje morali (!) dobiti dodatno zemljo, saj v nasprotnem ne bomo rešili ekološkega problema, ampak bo nastalo 50 novih Podgradov.

Bernarda B. Peček

HLEVE GRADIJO, ŽIVALI NE SELIJO

Zadruga je svojim kooperantom pomagala zgraditi že 19 hlevov, v katerih je prostora za 3500 prašičev (ti hlevi so na obeh straneh reke Mure). Z gradnjami so začeli že lani, nekateri trdijo, da z drugačnimi nameni... Kakorkoli — hlevi s po tristo prašiči so že tudi napolnjeni, vendar ne s prašiči iz farme v Podgradu. V občini Gornja Radgona se tako

EDI LESKOVAR, Stara gora 6:

»Lani avgusta smo začeli graditi hlev in letos avgusta smo že vselili 360 prašičev. Odločili smo se za hlev na odplakovanje, ker nam primanjkuje slame za nastilj. 180 prašičev imamo že od leta 1976. To bo predvsem dodatni zaslužek za kmetijo. Ta stavba je veliko dražja od tiste, kjer je nastilj, saj je toliko zgradbe kot nad zemljo tudi pod njo. Tudi sosedom ni bilo prav, da to gradimo, vendar pa ti hlevi ne smrdijo nič bolj kot tisti na nastilj. Moral sem si sam narediti vodovod. Imamo štiri hektarje zemlje in 5 glav živine. Prašiče bomo krmili s krmili.«

Nove možnosti za širitev dejavnosti

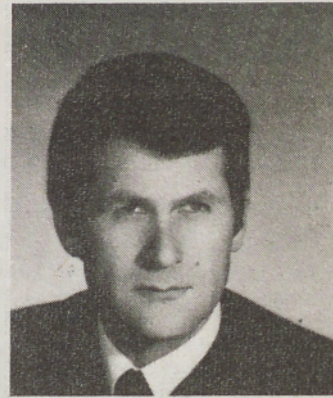
S 15. septembrom bo pri soboškem aeroklubu prevzel upravniške posle Maks Vaupotič iz Murske Sobotice. Gre za znanega in izkušenega poklicnega pilota, ki je doslej vodil letalsko operativno v Zagrebu. Z njim smo se pogovarjali o delu in razvoju soboškega aero kluba.

— Že doslej ste veliko pomagali soboškemu letalskemu klubu. Za upravnika pa ste se odločili šele tokrat, čeprav so vas vabili že dalj časa. Zakaj?

»Prejšnji upravnik Ivan Vogrin si je pridobil izobrazbo in do njegove nesreče ni bilo potrebe. Ker sem dobil zagotovilo, da bom imel status pilota do upokojitve čez dve leti, sem se odločil.«

— Članom kluba ste predstavili program in usmeritve vašega dela. Povejte nekaj o tem?

»Moja vizija dela je spoštovanje reda in discipline, lojalnost in strokovnost. Klub se mora vključiti v mednarodno športno letalsko dejavnost z Avstrijo, Madžarsko in nekaterimi drugimi državami (motorno in jadralno letenje ter padalstvo). Za to so zainteresirane tudi druge države, katerih ekipe bi želele trenirati na našem letališču, ki to omogoča tudi zaradi turizma in gostinstva ter drugega. Izšolati moramo dovolj strokovnega uč-

teljskega kadra po sekcijah, zlasti še za motorno letenje. Bolj bi se mogli vključiti v tekmovanja.

Letališče bi morali elektronsko urediti, osvetliti pristajalno polletno stezo in urediti meteorološko postajo. Od pristojnih oblasti Republike Slovenije bomo zahtevali, da se odpre VFR-kori-

dor na liniji Avstrija—Murska Sobota—Madžarska za potrebe športnega letalstva. V prihodnje pa bi tudi morali bolj izkoristiti zmogljivosti na letališču. Vključiti se moramo v šolanje za potrebe TO.«

— Po agresiji na Republiko Slovenijo so bila vsa športna letališča zaprta. Kakšne so posledice za vaš klub?

»Posledice so ogromne. Blokirana je vsa dejavnost, onemogočeno je redno letenje. Posledice je padanje strokovnosti letalcev in demoraliziranost članov. Problemi so tudi pri podaljševanju letalskih dovoljenj. Tako letni plan kluba ne bo uresničen.«

— Kakšne so po vašem mnenju možnosti širitve dejavnosti soboškega letalskega kluba?

»So možnosti za širitev naše dejavnosti, in sicer za potrebe kmetijstva, gozdarstva in sanitarne zaščite. V ta namen bi bilo potrebno kupiti ustrezno letalo.« Feri Maučec

KAPELSKA SKLADNOST

Vinogradniško gospodarstvo Kapela je nekaj posebnega in bi verjetno že zdavnaj propadlo, če zaposleni ne bi bili tako odločni, da ohranijo podjetje pri življenju.

Pri tem so jim pomagali tudi kmetje in vinogradniki, ki so prav tako vztrajali v njihovi zadržni enoti. Zadnji večji politični poskus združitve s kombinatom iz Gornje Radgone je bil 1983. leta. Ko so se pred leti reorganizirali, so v svoji sestavi ohranili zadržno organizacijo, kamor je vključenih 400 zadržnikov. To seveda ni bilo po volji kmetijskim zadrugam. Kako bo v prihodnje, tudi kapelski vinarji ne vedo povedati. Zaupajo pa v poštenost in zvestobo ljudi, predvsem vinogradnikov, in upajo, da bodo tako kot doslej sodelovali tudi v prihodnje. Klet je tu, prav tako so tukaj vinogradi: ničesar se ne da prenesti.

VG Kapela ima 180 hektarjev lastnih vinogradov, 30 odstotkov teh je zasajenih s sortami belega pinota (burgundca) in chardonnaya. Za slednje so na letošnjem sejmu vinogradništva in vinarstva v Ljubljani prejeli veliko zlato medaljo. Še pred leti je tudi ta sorta bila zgolj beli pinot. Sorto so uvozili iz Francije in na Radgonsko-kapelskih goricah imajo že 20 let stare nasade. Šele zadnja tri leta trgajo grozdje na ugodni jugovzhodni legi na Mursčaku v pethektarskem vinogradu nekoliko kasneje — grozdje je namreč namenjeno za izborno vino, zato mora biti zelo zrelo in z lahko niho: nato morajo »uloviti« primeren čas za trganje (ne v dežju) ter grozdje čim hitreje prepeljati do kleti in ga predelati v mošt. Vrenje se mora začeti čim prej, trajati pa mora dolgo (tudi po mesec dni). To je namreč recept, kako dobiti kakovostno izborno vino sorte chardonnay. Trs chardonnaya se razlikuje od trsa belega pinota. List ima golo rebro, je temnejše barve, grozdje pa je močnejše ru-

mene barve; poleg glavnega grozda je še »prigrozd«.

Že od 1980. leta so kapelski vinarji znani po kakovostnem tramincu; za izbor so namenili 17 hektarjev vinogradov te sorte in v minulih letih so si pridobili že precej odličij. Tudi letos so na ljubljanskem vinskem sejmu prejeli zlato medaljo za navadno trgateg traminca.

Kapelska klet je bila zgrajena 1959. leta. Takrat sodobna in prva okrogla klet ima danes zastarelo tehnologijo, zato morajo vložiti več truda v to, da pridobijo zares kakovostno vino.

Tudi Kapelčani polnijo svoje »kapelčana«, kjer so mešane različne sorte, osnova pa je beli pinot. Vendar to ni njihov glavni vir zaslužka, ampak prodaja odprtega vina. Lani so pridelali skupno 850 tisoč litrov vina; od 10 do 15 odstotkov grozda jim pripeljejo zasebni vinogradniki. Polovico skupne količine prispevajo za radgonskega janzevca, ostalo pa prodajo sami. Do letošnje trgatve bodo napolnili okrog 200 tisoč steklenic kapelčana in 100 tisoč buteljnih steklenic. Kakor je poudarila Nada Bunderl-Rus, polnijo izključno vino, ki je pridelano iz grozda z Radgonsko-kapelskih goric. Drugegrozda niti ne sprejemo.

Na VG Kapela se zavedajo, da

dene, saj bi jim lahko odvzeli polovico vinogradov, ki so v nekoe v zasebni lasti. Toda Nada Bunderl-Rus je optimist:

»Jaz si vse tole predstavljam tako: klet je tukaj in je namenjena predelavi grozda. Vinogradniki bodo to morali izkoristiti. Že sedaj dobro sodelujemo z zasebnimi vinogradniki, toda samo po tristo steklenic posebej se ne splača polniti; če bodo združeni v zadruga ali pa bodo solastniki — nekako se bodo morali organizirati. Bodoči lastniki se bodo morali najti v tej kleti.«

In kakšno letino pričakujemo v kapelski vinski kleti? Po končani povprečno, po kakovosti pa dobro.

Bernarda B. Peček

Melodie
MELODIE W. BITTERMANN BILD · TONTRÄGER GESMBH

HIŠA KAKOVOSTI

- LASERSKE PLOŠČE
- VELIKE PLOŠČE
- AVDIO KASETE
- VIDEO KASETE

8010 Graz, Jakoministrase 1, Tel. 0 316/81 33 00
8025 Graz, Interkauf, Lazarettgurtel 25, Tel. 0 316/91158056
8010 Graz, Glockenspielplatz 5, Kartenvorverkauf, Tel. 0 316/82 89 86
8600 Bruck/Mur, Kommissarhaus, Koloman-Wallisch-Platz 22, Tel. 0 38 62/51 7 14
8700 Leoben, Dominikanergasse 1, Tel. 0 38 42/42 4 92
8700 Leoben, Hauptplatz-Rathauspassage
Versand: 8010 Graz, Weg zum Reinerkogel 45, Tel. 0 316/67 14 90, Fax 0 316/63 3 26

Povabilo mladim dopisnikom

Ko se začne šola, smo vsaj z enim prstom na nogi pri vas tudi mi. Saj veste, za kaj gre? Seveda imamo v mislih našo in vašo rubriko v Vestniku, ki smo ji dali novo ime **Odsev mladosti**. Za vse, kar odseva iz vaših misli, domišljije... smo rezervirali v domačem tedniku polovico časopisne strani. Vemo, da včasih to ne bo dovolj, ker bo vaših odsevov preveč, in takrat bodo poslani prispevki ostali v mapi z neobjavljenim gradivom. Nekateri boste zavoljo tega najbrž tudi užaljeni, toda pravila igre za našo rubriko dajejo prednost predvsem aktualnim (času prijetnosti), zanimivim, ne pre-

dolgim in s pisalnim strojem napisanim sestavkom. Poleg tega gledamo tudi na to, da bi bilo zastopanih čim več različnih šol in da bi bili Odsevi mladosti kar najbolj pestri. V tolažbo naj vam povemo, da tudi novinarjem ne objavijo vsega, kar napišejo, da gredo včasih tudi njihovi prispevki v koš.

Verjetno smo s temi pojasnili že kar preveč šolski, ampak nekaj bi vam radi še vseeno povedali. Če nam boste kaj napisali o počitnicah, bo za začetek seveda še aktualno. Letošnji poletni predah med šolskim letom je bil nekaj nenavadnega, mar ne? In če bi nam svoje misli namesto z besedo želeli podeliti z risbo, je najbolje, če se odločite za črno-belo kombinacijo. V časopisu namreč druge možnosti zaenkrat nimamo.

Pa še to: Spet bomo objavljali nagradna vprašanja, med pravnimi odgovori pa bomo vsak teden izžrebali nekoga, ki bo prejel knjižno ali kakšno drugo nagrado knjigarne in papirnice **Dobra knjiga Murska Sobota**. O skritih risbah pa zaenkrat ne razmišljamo, ker ste jih odkrivali v glavnem eni in isti, zato bomo raje pripravljali drugačna presenečenja.

Tako, zdaj pa je res dovolj. Vse mlade dopisnike vabimo, da se nam čimprej oglasijo!

Grozodejstev se pač ne dá pozabiti

Čeprav je minilo že več kot dva meseca, odkar smo se morali soočiti s kruto resničnostjo sedanjega časa, občani Gor. Radgone nikakor ne moremo in ne smemo pozabiti, kaj vse smo morali preživeti v minuli vojni.

Rane se počasi celijo. Ljudje delamo (vsaj tisti, ki v teh krutih časih še imamo službo), obnovljamo in popravljamo škodo, ki je nastala ob napadu jugoslovanske armade. Pred očmi nam ostajajo tanki in ostala oklepna vozila, v sanjah se ne moremo ločiti od neprespanih noči, ki smo jih preživeli na položajih, za vedno nam bo v spominu ostala armada, katera nas je vse (ali skoraj vse) moške učila in urila za obrambo naše domovine in nikoli ni nihče pričakoval in tudi sam nisem, to moram priznati, da se bom moral boriti ravno proti njej. Soočeni s takšnimi realnostmi je kratkotalno skoraj neverjetno, a je res in drugače sploh ne more biti. Boriti za domovino se mora vsakdo, čeprav je to bil in je boj proti nedavne prijateljstvu, boj proti »enotni in bratski Jugoslaviji«, za katero smo naredili marsikaj, kar južni narod ne bi smeli in verjetno tudi ne bodo nikoli pozabili. Kljub temu pa porušena stanovanja, zaprepani obrazi, žalost in strah domujejo v nas in težko se bo še nekaj časa ločiti od vse-

ga tega. Upam, da bomo sčasoma pozabili, saj Radgona in njeni občani živimo naprej, mislimo na prihodnost, seveda ob številni in humani pomoči vseh Slovencev, sosednje Avstrije, kakor tudi dobrotnika iz Negove gospoda Krambergerja.

V člankih in zapisih, ki smo jih prebrali med vojno in po njej, smo lahko izvedeli o tem, kaj je kdo naredil in koliko (dobrega in škode). Omenjale so se enote TO in milice, prostovoljci, seveda pa zaradi razumljivih razlogov niso bila omenjena njihova imena oz. priimki. Brez strahu in sramu lahko danes rečem in to povsem naglas, da brez Zdravka, Duleta, Toneta, Zdenka, Zvonka, Žareta, Braneta, Borisa in še in še bi lahko našteval, vojne v Radgoni ne bi izbojevali v takšnem smislu, kot smo jo. Vsi smo zaslužni za odhod armade, od teritorialcev, miličnikov, kakor tudi ostalih prebivalcev naše občine, kateri so nesebično pomagali v teh najhujših časih.

Predstavnika zveznega predstevstva sta se lahko prepričala na svoje oči, kdo smo občani Gor. Radgone in kakšnega kova smo. Sprejeli smo jih kulturno in s ponosom, čeprav smo jih prepeljali od helikopterja do mejnega prehoda kar v »katrcah«. Naj vedo, da so za nas samo ljudje,

kakor smo vsi ostali.

Čez čas bo Radgona obnovljena in popraviljena. Morda, razen določenih znakov, sledov vojne, ne bo moč videti, v sebi pa bomo vedno nosili žalost, bolečino in odpor do nečesa, kar smo pred nedavnimi spoštovani, ljubili in hranili. No, tudi tega mora biti enkrat konec. V našem mestu, kjer smo se po več desetletjih ponovno »borili za severno mejo«, plapolajo slovenske zastave, simbol neodvisnosti in bodoče samostojnosti. Občani s ponosom govorimo o naši mladi in žal s krvjo prepojeni državi, ki jo ljubimo in spoštujemo ter smo zanjo pripravljene, če bo potrebno, še žrtvovali dneve in noči, v pričrjanju, da lahko svojo domovino očuvamo in zgradimo v modernejšo, evropsko državo, le sami.

Časi dopustov se počasi iztekajo. Ljudje delajo, poskušajo z delom dvigniti raven naše občine, ki ji v gospodarstvu ne kaže ravno najbolje. Upamo, da si bomo tudi na tem področju opomogli, da ne bo več rdečih števil, stečajev, štrajkov in da bomo ljudje živeli ali vsaj v bližnji prihodnosti zaživelé lepše in normalnejše, kot živimo sedaj. Zopet bi lahko govoril o finančnih stiskah, vendar mislim, da sedaj ni najbolj primeren čas za to. Pomembnejše je, da živimo v miru in svobodi (čeprav se ni vse, kot bi moralo biti), da se med seboj razumemo in vse ostalo bo sčasoma prišlo tudi samo. Ne smemo biti prehitri in prezahtevni, seveda pa po drugi strani tudi ne prepočasni in se zadovoljiti z minimalnim. Vse do neke mere.

Bojan Macuh
Drobtinci 21
69253 Apače

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SO MURSKA SOBOTA

PRIREJAJ V PETEK, 20. SEPTEMBRA 1991, ob 20 URH V HOTELU DIANA V MURSKI SOBOTA

DOBRODELNO PRIREDITEV

ZA ODPRAVO POSLEDIC VOJNE V POMURJU

SODELOVALI BODO:

1. FRANC RAJNER
2. DIAMANTI
3. ROYAL FLASH
4. BRANE DRVARIČ
5. DUO SET
6. LEGIJA
7. TONI ŠAFARIČ
8. STIL
9. NOČNI SKOK
10. FINESSE
11. ARIZONA

PROGRAM BO VODIL IN POVEZOVAL HUMORIST JOŽE RITUPER-DODO

GOVORNIKI BO G. IVAN OBAL, PREDSEDNIK IS SO M. SOBOTA

Celotni prihodek od vstopnine bo namenjen za odpravo posledic vojne v Pomurju.

Vstopnice so v predprodaji v recepciji hotela Diane in turistične agencije Klas v Murški Soboti.

Možnost deviznega zaslужka z vzrejo JUŽNOAMERIŠKE ČINČILE za krzno.

Informacije po telefonu: (062) 513-862.

TGP

MURSKA SOBOTA, d. o. o.
Zvezna ul. 12, tel. (069) 21-095

NOVA TRGOVINA

Avto deli

● VW, RENAULT, LADA, ZASTAVA
● avtokozmetika

Odprto od 7. do 16., ob sobotah od 8. do 12. ure.

● Priporočamo se!

SEGRAP p.o. LJUTOMER

Separacija, gradbeništvo, prevozi
LJUTOMER, Glavni trg 13/1, telefon 81-194, 81-082, telegram SEGRAP

VAM PREDSTAVLJA NOVOSTI V SVOJI PONUDBI

- GRADBENIKE IN DRUGE KORISTNIKE PROIZVODOV IZ GRAMOŽNICE IN SEPARACIJE V BABINCIIH OBVEŠČAMO, DA BO ODSLEJ OBRATOVALNI ČAS ZA ZASEBNE STRANKE POLEK PETKA TUDI VSAKO SOBOTO OD 7.00 DO 14.00.
- STRANKE, KATERIM BO GRADILO NAŠE PODJETJE, OBVEŠČAMO, DA BODO IMELE PRI VSEH SEPARACIJSKIH PROIZVODIH IN GRAMOŽU 6 % POPUSTA.

PRIPOROČAMO SE!

ZAVOD ZA EKONOMIKO IN URBANIZEM MURSKA SOBOTA

STANETA ROZMANA 5 TEL. 069/25-380 FAX: 069/25-312

ZBIRA INTERESENE

1. Skupaj s PZC — SPLOŠNA BOLNIŠNICA MURSKA SOBOTA za investiranje v MANJSE LOKALE (cvetličarna, topla brana — okrepčevalnica, trafika, galanterija, bančne usluge, perilo-obutev ali druge dejavnosti, ki se dopolnjujejo z bolnico) v predvidenem pritičnem objektu ob obstoječem objektu uprave in trgovine na BOLNIŠNICNEM KOMPLEKSU V RAKIČANU
2. Skupaj s KMETIJSKO ZADRUGO PANONKA MURSKA SOBOTA za najem oz. sovlaganje v POSLOVNE IN TRGOVSKE PROSTOR (pisarne, v 1. nadstropju, lokali za dejavnosti, ki so kompatibilne zadrugini v pritičju) v predvidenem objektu v STROGEM SREDIŠČU BELTINEC (Ulica Štefana Kovača)

Objekti bodo vseljivi predvidoma v juliju 1991. Interesenti dobijo informacije na Zavodu za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota (osebno, oz. na telefon 069-25-380, 21-266), ki zbira tudi prijave z navedbo dejavnosti in zelene površine v roku 10 dni od objave, oz. do zasedbe prostorov.

Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in Radia Murska Sobota slovenski program na seji 28. junija 1988 si Uredništvo pridruže pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovo Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavijo posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pisno skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo.

Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja. Prispevki na tej strani niso lektorirani.

MOGOČNI HRASTI V SOBOŠKEM PARKU

Po dolgem času se zopet oglašam in mislim, da mi spoštovani v uredništvu ne boste zamerili.

Pred kratkim sem se zopet nahajal v mojem rodnem Prekmurju. Izkoristil sem lep sončen popoldan za sprehod po parku. Park je dokaj urejen. Trava je bila pokošena in je dajalo videz urejenosti. Prelep pogled na mogočne hraste in druga drevesa, nekatera pa bi bilo potrebno zaradi starosti in dotrajanosti odstraniti. Za nekatera je poskrbelo verjetno neurje in sedaj onemogla ležijo na tleh. Zakaj se ne odstranijo, ne vem. Verjetno so kakšnega pomena zaradi znamenitosti.

Stari grad doživlja usodo drugih gradov na slovenskem. Morda se bo pa še našel denar tudi

za druga popravila, ne samo krovka in nekaj oken. Ker je bil zaprt, sem prebral samo na vratih kaj se dogaja še v njem. Tudi Grajski hram je bil zaprt. Otroško igrišče ni kdove kako urejeno, saj tudi malčkov ni bilo več kot le za nekaj malenkosti. Verjetno gredo starši ob nedeljah drugam. Tudi kolesarjev in mopedistov ni bilo, razen enega, ki se je pač zapeljal po senci. Tudi Radioklub sem zasledil in mislim, da je v njem kar živahno ob delavnikih. Verjetno tudi v nedeljo, toda od zunaj tega ni moč poznati. Tudi pred kinom ni bilo gneče. Morda so predvajali kakšen nezanimiv film. Tako torej

naša naravna pljuča, ki pa žal mnogokje bolujejo.

Ne maram pa verjeti (a žal je res), da lahko tik ob blokkih stoji hiša častitljive starosti, kar sicer nič ne bi bilo narobe, če bi bilo urejeno okolje. Verjetno je to mnogim znano, tudi tistim, ki bi morali kaj ukreniti. Še posebeno, če je dobil lastnik nadomestilo drugje. Kje je to — je znano mnogim. Kup navlake in druge nesnage je lahko nevarno, če vemo, da se pase tam roh mud in drugega mrčesa, blizu pa odprta okna, komentar ni potreben.

S spoštovanjem,

Alojz Gomboš,
Ul. V. Vlahoviča 31
Maribor

Sporočilo javnosti

Z namenom, da omilimo izredno težko finančno situacijo v kateri se je znašla Bolnišnica, že nekaj časa izvajamo varčevalne ukrepe na vseh področjih porabe. Ti prizadevajo bolnike, ki se v njej zdravijo, ter delavce, ki v njej delajo.

Prosimo vse občane, ki jih bolezen prisili, da se zatečejo po zdravniško pomoč, da z razumevanjem sprejemajo naša prizadevanja za preživetje. Sprejeti ukrepi bodo morda nekoliko zmanjšali doseženi nastanitveni standard bolnikov, zagotovo pa ne bodo poslabšali kvalitete zdravstvenih uslug.

Med varčevalne ukrepe, ki jih bomo izvajali, ali jih že izvajamo, smo uvrstili tudi varčevanje z bolniškim in osebnim perilom, zato prosimo vse bolnike, ki pridejo na zdravljenje v Bolnišnico, da s sabo prinesejo pižamo ali nočno srajco, ter brisače in copate.

Zavedamo se, da je ukrep neprijeten in da bo še dodatno obremenil uporabnike zdravstvenih storitev. Z naše strani si prizadevamo poiskati vse možnosti za zmanjšanje poslovnih stroškov. V tem smislu naj izvezni tudi naša, zgoraj navedena, prošnja.

Hvala na razumevanju!

UPRAVA OE SB
M. SOBOTA

Poziv učiteljem v Sloveniji

Pozivam vse učitelje v Republiki Sloveniji, da v duhu poziva ministrstva za šolstvo in šport Petra Vencelja, ki ga je posredoval ob začetku pouka na Radiu Slovenija, učimo po svojih najboljših močeh. Pokazimo učencem in staršem, da to znamo in hočemo. Pozivam oziroma predlagam pa, da bi ocene vpisovali v svoje, žepne redovalnice. V dnevnih bi bil samo seznam učencev, kamor bi posamezni učitelji označili, pri katerem predmetu se želijo pogovoriti s starši. Prepis v uradno redovalnico bi izvedli takrat, ko bi za svoje pošteno delo dobili pošteno plačilo. Če učenci ne bodo mogli dobiti dokumentov, ne bomo za to krivi niti učitelji niti učenci niti starši, ampak zgolj tisti, ki morajo učiteljevo delo oceniti tudi materialno.

Prof. Vili Šerak

Zahteva po sprejetju zakona o denacionalizaciji

Republiška skupščina naj bi na svojem avgustovskem zasedanju obravnavala predlog zakona o denacionalizaciji. Prišlo je sicer do razprave, vendar ne v vseh zborih. Opozicija, ki sicer razglašala, da ne nasprotuje odpravljanju preteklih krivic, s svojo strategijo in mnogimi demagoškimi trditvami poskuša zavlačevati sprejetje zakona. Zakon o denacionalizaciji bo zopet na skupščinskih klopeh 11. septembra skupaj z zakonom o lastniškem preoblikovanju podjetij. Ne vemo, ali bo ta zakon na skupščini potrjen ali ne, trdimo pa, da zakon o denacionalizaciji ni tako tesno povezan z zakonom o lastniškem preoblikovanju podjetij, da ne bi mogel biti s prilagoditvijo nekaj členov, samostojno sprejet.

Trenutni gospodarski položaj je nevarčen. Socialistično-komunistična oziroma samoupravna kontrola nad gospodarstvom je stvar preteklosti. Družbena lastnina še nima svojega lastnika. Vsa odgovornost za gospodarstvo je v rokah direktorjev in ti delajo tisto, kar je prav njim. Vzdrževanje tega stanja ne koristi nikomur in vodi v gospodarski propad.

Odtujevanje lastnine razlašča, najemi, forsirane adaptacije in podobne zlorabe trenutnega gospodarskega kaosa, ob pomanjkanju zakonodaje, se še kar pospešeno nadaljujejo. Opozicija pa ofenzivno zavira sprejem zakonodaje, ki bi postavila temelje novemu gospodarskemu razvoju.

Takega ravnanja ne podpiramo, pač pa zahtevamo, da se zakon o denacionalizaciji sprejme, da bi z vrnitvijo premoženja lahko takoj pričeli s svojo vitalno gospodarsko dejavnostjo.

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja

»MOJI SODI VZDRŽIJO STO LET...«

Grozdje zori. Jagode se nape-
njajo, rumenijo, zlaščajo se v mo-
dro in še kakšno barvo. In kot bi
trenil, bo tukaj trgatav. Tekel bo
mošt in vlivati ga bomo v sode.
Da, v sode, in to v lesene, da bo
vino slajše. In trdne sode izdelu-
je Marjan Maučec v Gančanih
149. Obiskali smo ga in rekel
nam je:

»Moji sodi vzdržijo sto let...
Kupcem pa dajem pet let garan-
cije...«

Mladega sodarja smo srečali
na kmetijsko-živilskem sejmu v
Gornji Radgoni, na vinskem se-
jmu v Ljubljani, obrtnem v Celju,
v Zagrebu. Skratka, na velike se-
me hodi in si tako zagotovi kup-
ce za vse leto iz Slovenije in celo
iz tujine. Poslovneži in drugi ob-
iskovalci sejmov pohvalno govo-
rijo o Marjanovih izdelkih. Vseč
so jim tudi vklesan bog Bacchus,
»pútarji« in druge podobe.

Maučec ima v Gančanih veli-
ko sodarsko delavnico in samo-
postrežno trgovino povrhu. V
njej je mogoče kupiti vse za dom,
družino in kmetijo. Pa ostanimo

Sodar Marjan Maučec iz Gančan je ponosen
na svoje izdelke, katerih cene so sorazmerno
ugodne:

50 do 65 l sod stane 2.340,00 din
100 do 120 l sod stane 32,00 din za liter
150 do 165 l sod stane 25,00 din za liter
200 do 220 l sod stane 24,00 din za liter
300 do 350 l sod stane 22,00 din za liter
400 do 450 l sod stane 20,00 din za liter
500 do 550 l sod stane 19,00 din za liter

V Gančanih smo obiskali podjetnega sodarja in trgovca Marja-
na Maučeca

pri sodih. Na dvorišču stojijo vi-
soki »tórni« hrastovih in akacije-
vih dog. Iz njih izdelujejo »lag-
ve«, ki držijo od deset do šeststo
litrov ali več. Največje povpraše-
vanje je po 200- in 300-litrskih
sodih.

V zadnjem času se je povečalo
v Sloveniji, Italiji, Franciji, Juž-
noafriški republiki in drugod
povpraševanje po posebnih

220-litrskih barrique sodih. Nji-
hova posebnost je, da morajo bi-
ti točne prostornine, znotraj mo-
rajo biti ožgani in izdelani iz te-
sanega hrastovega lesa. Oglik in
tanin dajeta vinu posebno cenje-
no aromo. Žal je tak sod mogoče
uporabljati le eno sezono in po
njem posegajo le petični slado-
kusi. Takšne sode bo začel izde-
lovati Marjan za izvoz. Pri nas

pa po njih sprašujejo predvsem
Primorci, ki jih uporabljajo za
belo in rdeče vino.

Sodar Maučec je začel izdela-
vati tudi večje število desetlitr-
skih sodčkov, v katerih bo eno
od slovenskih podjetij začelo sta-
rati kakovostno vrsto vinjaka.
Takšni sodčki pa so primerni tu-
di za darilo in Marjan jih bo pro-
dajal napolnjene z vinom.

S sodi torej letos ne bo težav.
Sodar Marjan jih ima veliko v
zalogi. In kupiti jih je mogoče tu-
di na obročno plačilo.

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota d.o.o.

ser vi sna
DELAVNICA

HITRO opravlja UGODNO
KVALITETNO

- servisiranje tovornih vozil po najsodobnejših meto-
dah
- avtokleparska in ličarska dela na vseh vrstah cest-
nih motornih vozil
- protikorozijska zaščita vseh vrst vozil

NOVO

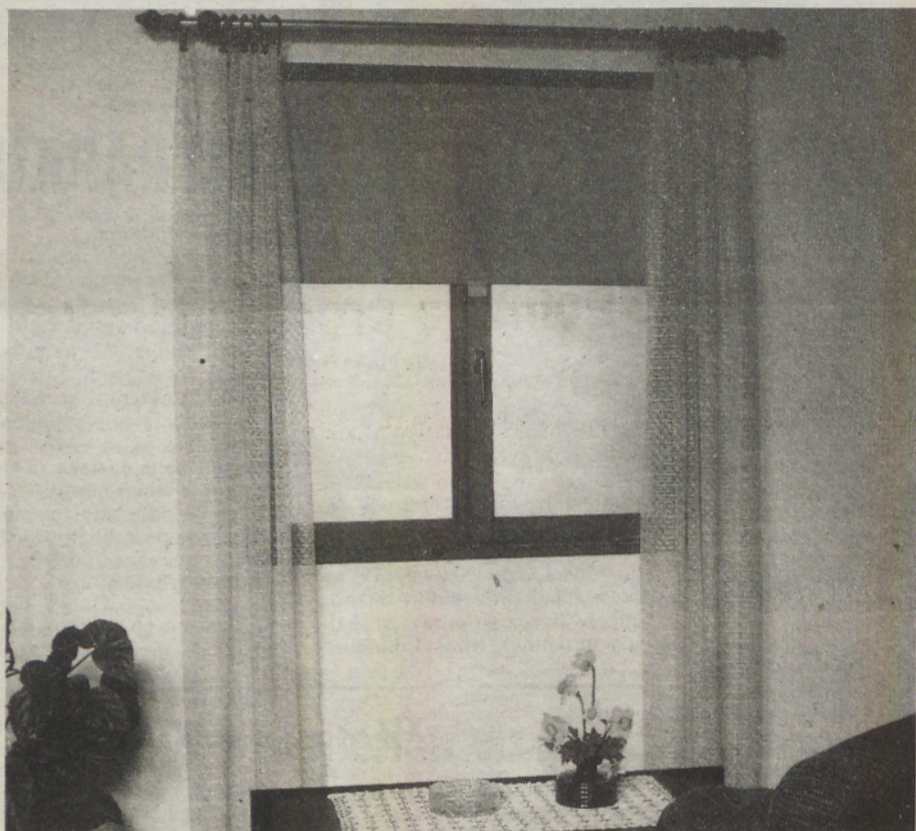
Ličenje vozil z najnovejšimi tehnično
preiskušeni metodami

LAKIRNO SUŠILNA KOMORA

... in vaš avto bo kot NOV

INFORMACIJE: Servisna delavnica, Bakovska 29, 69000 M. SOBOTA
telefon: (069) 21-884; 21-459 Interna 19, 20

ROLO ZAVESA

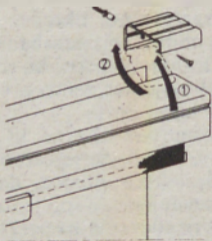
Tip rolo zavese	80 140	100 140	120 140	140 140	80 230	ŠIRINA VIŠINA
-----------------	-----------	------------	------------	------------	-----------	------------------

Barva ohišja: AL 1 — srebrna, AL 5 — rjava, AL 7 — bela
Barva platna: sv. rjava, zelena, termo platno, dekorativna
Rolo deluje lepo in nevpadljivo, dopolnjuje opremo notranjih prostorov.
Zaskočni mehanizem omogoča zaustavljanje zavese v več položajih.
Ohišje roloja je konstrukcijsko prilagojeno hitri in enostavni montaži,
obtem varuje mehanizem pred prahom.

Enostavna zatemnitev prostora in zaščita pred sončnimi žarki!
Izbira barv ohišja in platna omogoča prilagajanje prostoru in opremi v
njem!

VSE INFORMACIJE IN MONTAŽA: AGROMAT Ptuj, tel.: (062) 773-314.

Informacije in prospekti: KOVINOPLASTIKA LOŽ, 61386 STARI TRG
PRI LOŽU, tel.: (061) 707-422, fax: (061) 708-466.

KOVINOPLASTIKA LOŽ

MURSKI VAL
in VESTNIK

da se bo
slišalo
in videlo

ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE

**TEKSTIL
DEKOR**

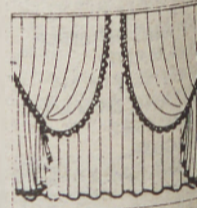
M. GORZA 62311 HOČE,
Stara cesta 42

Telefon: (062) 611 062

- velika izbira uvoženih čipk za zave-
se
- izdelava po naročilu
- konkurenčne cene in ugodni plačil-
ni pogoji

Pričakujemo vaš obisk in prepričali se boste o kakovosti naših
izdelkov

ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE • ZAVESE

LJUDSKE IN DELAVSKE UNIVERZE
POMURJA
RAZPISUJEJO

TEČAJE TUJIH JEZIKOV:

začetne, nadaljevalne, konverzacijske, obnovitvene,
pripravljalne in strokovne od prve stopnje do medna-
rodnega certifikata

ZA OTROKE V VVO
angleščina in nemščina

ZA UČENCE IN DIJAKE
angleščina, nemščina,
francoščina

ZA ODRASLE
angleščina, nemščina, italijanščina,
francoščina, madžarščina

in še
slovenski jezik

AVTOŠOLA
ŠOLA ZA POKLIC
VOZNIKA
SREDNJA PROMETNA
ŠOLA G. RADGONA

DRUGE TEČAJE:
strojepisja
šivanja in krojenja
kuhanja

Strokovno izobraževanje:
varstvo pri delu
strojniki centralnega
ogrevanja
strojniki klimatskih naprav
strojniki kompresorskih naprav
viličaristi
poklici v gradbeništvu:
zidar, tesar, strojnik gradbene
mehanizacije
varnostniki
vodenje poslovnih knjig
Računalništvo: WORDSTAR, D'BASE, 1-2-3

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA
PEDAGOŠKA FAKULTETA
M. Sobota

LJUDSKA UNIVERZA MURSKA SOBOTA tel. 21-137
DELAVSKA UNIVERZA GORNJA RADGONA tel. 61-054

DELAVSKA UNIVERZA LENDAVA tel. 75-026
DELAVSKA UNIVERZA LJUTOMER tel. 81-758

5
MILIJONOV
DIN

5 ×
200.000
DIN

CENA
KARTICE
50,00
DIN

ŽREBANJE
27. 10.
1991

Športni ribolov

Svetovno prvenstvo velika preizkušnja

Na svetovnem prvenstvu v športnem ribolovu...

malo več športne sreče pa bi lahko dosegli več...

osvojila svetovni pokal, in Danska, katere tekmovalce na svetovnem prvenstvu...

Nove izkušnje na svetovnem prvenstvu in odprava nekaterih pomanjkljivosti...

Reprezentanca Republike Slovenije v športnem ribolovu...

Branko Novak se je s športnim ribolovom začel ukvarjati že v rani mladosti...

Za sodelovanje na svetovnem prvenstvu na Madžarskem so hvaležni RD Radgona...

Feri Mauček

SNL

Table with 2 columns: Team name and statistics (goals, points, etc.)

II. SNL vzhod

Table with 2 columns: Team name and statistics for II. SNL vzhod

PNL

Table with 2 columns: Team name and statistics for PNL

I. MNL MS

Table with 2 columns: Team name and statistics for I. MNL MS

II. MNL MS

Table with 2 columns: Team name and statistics for II. MNL MS

I. ONL Lendava

Table with 2 columns: Team name and statistics for I. ONL Lendava

Table with 2 columns: Team name and statistics for I. ONL Lendava (continued)

II. ONL Lendava

Table with 2 columns: Team name and statistics for II. ONL Lendava

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Zmagi Mure in Potrošnika

V petem kolu prvenstva v slovenski nogometni ligi so prijetno presenetili nogometaši soboške Mure...

Druga slovenska nogometna liga vzhod

Turnišče zamudilo zmago

V tretjem kolu prvenstva v drugi slovenski nogometni ligi vzhod je bil v Turnišču derbi med Dravinjo iz Slovenskih Konjic...

KOŠARKA

Pomurje v II. SKL vzhod

V Gozd-Martuljku je bil tri-dnevni seminar za slovenske košarkarske trenerje...

tekmovala v II. slovenski ligi vzhod, kjer ima možnosti za prvo mesto...

Košarkarice Pomurja so 12. avgusta začele s pripravami za novo tekmovalno sezono...

Pomurje pred Radensko

Na igrišču soboškega Partizana je bil košarkarski turnir veteranov...

Mednarodno srečanje ribičev

V Murski Soboti je bilo šesto srečanje ribičev iz sosednje madžarske Zalske županije...

Rokomet

Veterani Kroga četrti

Rokometni klub Radgona je pripravil 11. tradicionalni rokometni turnir veteranov...

Rokomet

ZMAGA BAKOVČANOV

V prijateljski tekmi so rokometarji Pomurke Bakovce, člani slovenske superlige...

KASAŠKI ŠPORT

Alfa MS prvakinja, Dinamit Lobel najhitrejši

Na hipodromu v Kamnici pri Mariboru so bile kasaške dirke...

F. M.

Namizni tenis

SAPAČ V PRVO SKUPINO

V Ljubljani je bil kvalifikacijski mladinski turnir, na katerem je Andrej Sapač...

Namiznoteniška zveza Slovenije je vsem klubom poslala obveščilo, kakšna naj bi bila v prihodnje ligaška tekmovalna v Sloveniji...

M. U.

KEGLJANJE

Marika ponovno trenira

Športna pot najbolje pomurske športnice, reprezentantke, svetovne rekorderke ter nosilke medalj z največjih evropskih in svetovnih prizorišč...

F. Bobovec

Žaligova in Horvat zmagala

Na neki boji je bilo tretje tekmovalje v spustu in slalomu za ženske mladinske in mladiški pokal...

ATLETIKA

Pergarjeva tretja

V Gorici v Italiji je bil mednarodni spominski atletski miting, ki je privabil okrog 150 atletov...

G. G.

HOKEJ NA TRAVI

Prvo mesto Mödlingu

V Murski Soboti je bil mednarodni turnir v hokeju na travi. Sodelovale so tri ekipe...

L. Z.

RADENCI

Žrebanje loterije 29. septembra

Športno društvo Radenci, ki si pridobiva potreben denar tudi z organizacijo blagovne loterije...

Radijski in televizijski spored od 13. do 19. septembra

PETEK SOBOTA NEDELJA PONEDELJEK TOREK SREDA ČETRTEK

MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Tudi v petek, 13., lahko ostane živ in srečni. Kako? Ja, poslušajte Murski val.) 10.00 Spored RS.
16.00 Popoldanski spored (16.15 Zavrtili in zaželite - po tel. št.: (069) 21.232. 17.00 Poročila. 18.00 21-232). 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Nedeljska kuhinja (9.10 Misel in čas. 9.30 Srečanje na Murskem valu. 10.30 Glavna jed: upamo, da ne preveč prišmojena). 12.00 Spored v madžarščini. 13.00 Panonski odmevi. 13.30 Minute za kmetovalce. 14.00 Poročila. 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

HTV 1

8.15 TV-koledar. 8.30 Poročila. 8.40 Frontna linija. 9.00 Tiskovna konferenca iz Osijeka. 10.00 TV-izbor. 11.00 Poročila. 11.05 Tiskovna konferenca iz skupščine republike Hrvaške. 12.30 Poročila. 13.00 Dobrodelna akcija. 13.15 Obvestilo prebeglim. 13.50 Dokumentarni program. 15.10 Stanje na cestah. 15.30 Civilna zaščita. 16.30 Poročila. 17.00 Frontna linija. 17.10 Gospodarjenje v vojni. 18.35 Dokumentarna oddaja. 19.05 Pojmovnik vojne. 19.30 TV-dnevnik 1. 20.10 Posebna oddaja. 22.00 TV-dnevnik 2. 23.30 Poročila. 0.05 TV-izbor. 1.05 Poročila.

SAT 1

7.30 Dobro jutro, 8.35 Sose-dje, ponovitev. 9.05 Splošna bolnišnica, ponovitev. 9.50 Teleshop. 10.10 Duke pride redko sam. 11.05 Lepotica in zver, ponovitev. 12.05 Kolo sreče, ponovitev. 12.45 TV borza. 13.35 Bingo. 14.00 Clovek, Dino, otroška oddaja. 14.25 Splošna bolnišnica. 15.10 Sosedje. 15.35 Teleshop. 15.50 High Chaparral. 16.45 Cannon. 17.50 Tri dekleta in trije fantje. 18.15 Bingo. 18.45 Poročila. 19.15 Kolo sreče. 20.00 Zvezda z juga, francoski film. 22.00 Alien, angleški fantastični film. 24.00 Ljubezen med vrati, nemški omnibus film.

TV MADZARSKA

6.45 Vaška TV. 7.30 Za otroke. 12.00 Tiger na strehi, kratki film. 14.00 Garden party na zeleni travi, zgodovina tenisa. 14.40 Lov, češki film. 15.05 Dima. 16.00 Benny Hill show. 16.15 Kratki film. 16.30 Filmi Visoše šole za gledališko in filmsko umetnost. 17.35 Genetski prstni odtis, angleški film. 18.25 Otroški kotiček. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Teleshop. 20.05 Pereci. 20.20 Trije v nevolji, film. 22.35 Poljub, angleški film. 23.35 Megla, ameriški film. 1.10 Balet. 1.35 Zaključek.

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

Ona: Preveč se ženeč in poskušas dokazati, da si v vsem najboljše. Pusti težave tudi drugim, sama pa se posveti bolj zanimivim rečem in za spremembo tudi uživaj. Kajti nekdo te že dalj časa prav željno opazuje.
On: Izkoristil boš ponujen namig, a se boš pozneje še pošteno kesal. Saj ne, da bi ne bilo prijetno, a je že tako, da brez težav v zadnjem času enostavno ne gre. Obisk pri zdravniku ti bo precej pomagal, zato nikar ne omežuj.
Ona: Ne poskušaj ustvarjati videza, da si stanovitna, saj ti tako ali tako ne bo nihče vedel. Je že tako, da je tvoja preteklost vse prepolna kratkih avantur, ki so na žalost pustile tudi nekaj slabih posledic.
On: Prihajaš v obdobje, ko boš moral kar najbolje izkoristiti tiste lastnosti, ki so tvoja najboljša stran. Nikar pa ne mešaj ljubezenskih afer s svojimi poslovnimi interesi, saj se lahko to kaj hitro obrne proti tebi.
Ona: V tvoji bližini se bo spleta ljubezenska zveza, ki pa ti sploh ne bo všeč. Toda nikar ne povej tega naravnost, saj si lahko nakopljesh obilico težav. Raje malo počakaj, da se ogenj vsaj malo poleže.
On: Napeti odnosi in službi te bodo privedli povsem drugam, kot pa hi si želel. Nikar se ne obotavljaj, ampak se poskusi čimprej pametno pogovoriti. Nameravana naložba sicer ni slaba, vendar bi kazalo malce počakati.
Ona: Nekdo, ki mu sicer brezmejno zaupaš, te bo razočaral in ti pokazal, da zna biti prav presenetljivo podel. Se najbolj bo, da stisneš zobe in mu ne pokažeš svoje zadržke. Predvsem pa pomisli na maščevanje.
On: Na noben način ne hoš privolil v kompromis, saj si prepričan da je tvoja pot edino pravilna. In finančni učinki tvoje ideje bodo to tudi dokazali, zato nikar ne popuščaj, ampak vztrajaj.

Ona: Poskusila se boš otresti spominov na preteklost, a ti tega ne bo uspelo v celoti uresničiti. Nekdo si sicer vizirno prizadeva pridobiti tvojo naklonjenost, toda tvoje obnašanje ga enostavno odbija.
On: Jutranji pozdrav neznanke lepote ti bo ponovno vrnil samozavest in utrdil prepričanje, da vendarle ni vse tako črno. Toda nikar ne pričakuje preveč, ampak se sreče navajaj postopoma. Prihodnost je vsekakor tvoja.
Ona: V neki zadevi se nikar ne izmikaj, ampak poskušaj vztrajati do konca. Prijatelj ti bo očital nečimrnost, vendar pa bo s tem mnenjem ostal popolnoma osamljen. Kasneje ti bo predlagal pomiritev.
On: Blížaje se ti trenutki, ko boš do vrata v delu. Toda nekako ti bo to tudi všeč, saj boš lahko končno dokazal svojo resnično vrednost in sposobnost. Slaba stran pa je, da bo trpela ljubezenska plat življenja.
Ona: Tvoji nasprotniki bodo ob tvojih uspehih popolnoma obupani in zgubljivi, prijatelji pa te bodo poskušali posnemati. Splah pa si na najboljshi poti, da si za dalj časa zagotoviš mirno spanje in veliko lepih trenutkov.
On: Kmalu boš srečal nekoga, ki ga ne boš mogel hitro pozabiti. Toda pa neprespani noči se ti na nesmenljivo nepričakovano sreča, ki ti bo dobrodu spreminila sedanjí potek življenja. Potrudi se in ne bo ti žal.
Ona: Če boš poskušala na vsak način ugoditi prijateljicini želji, se bo vse skupaj končalo karseda slabo. Vedno znova se spuščas v stvari, ki se ti sploh ne tičejo in kjer lahko ustvariš le še večjo zmedo, kot je ze.
On: Ne zaletavaj se z glavlo v zid, ampak poskušaj ravnati čim bolj razumno. Poslovna poteza je sicer obetavna, vendar na to potrebno vložiti še kar precej truda. Srečal boš dekle, ki te bo popolnoma očarala.

Ona: Zaupaj tistemu, čigar zaupanje bi si rada pridobila. Sicer se ti obeta še kar prijeten teden, vendar pa se tokrat, ko so potrebna čustva, obnašaj vse preveč preračunljivo. To te lahko še pokoplje.
On: Neka pohvala ti bo pomenila veliko več, kot poslovni uspeh, ki se ti obeta. Četudi si videti zelo samozavesten in samostojen, pa tudi ti potrebuješ oporo in varnost osebe, ki te ljubi.
Ona: Neko popolnoma običajno srečanje se bo končalo z mišljijo na ljubezenske zaplete. Nikar se ne bo možnih posledic, ampak izkoristi priložnost in se zabavaj. Obeta se vama prijetno potovanje v neznanu.
Trma te bo pripeljala v položaj, ko bo še najbolje vse skupaj pustiti in reševati, kar se rešiti da. Še najbolje bo, da se zamisliš nad svojim nezavidljivim položajem, saj si take napake ne bi smel privoščiti.
Ona: Nekdo ti hoče povedati nekaj prijetnega, ti pa ga neprestano spregleduješ. Toda tudi njegove potrepljivosti bo konec, zato poskrbi, da se ti ne bo to tudi maščevalo - kako, pa veš najbolje ti sama!
On: Le zakaj čakaš, da se bodo drugi prilagodili tebi? Ali ni že čas, da se tudi ti enkrat ukloniš večinski volji? In naj ti nikar ne bo nerodno priznati napako, saj se ti lahko zatajevanje le-te kaj slabo obnese.
Ona: Ne Stavi stare in preiskušene zveze na kocko samo zaradi trenutne radovednosti in privlačnega prijatelja. Pozneje ti bo zelo žal, vendar pa bo vrnitev popolnoma nemogoča. Pa tudi prijatelja lahko izgubiš.
On: Ne razmišljaj toliko o tistem, kar si zavezil, ampak se raje posveti prihodnosti. Nepričakovano srečanje ti bo pustilo obilo lepih spominov, predvsem pa si boš pomiril svoje zelo napete živce. Popazi malo na zdravje.

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le mirno k njemu pristopite,
pomislite, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

Verona Jerebic

roj. Matjašec
iz Lipe

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, darovali vence, šopke in za svete maše, izrekli sožalje in jo v tako velikem številu pospremili k njenemu zadnjemu počitku. Zahvalo izrekamo g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Ivanu za besede slovesa ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Lipa, 31. 8. 1991

Žalujoci: sin Štefan z družino, hčerki Marija in Ana z družinama in drugo sorodstvo

*Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrti te vzela je prerano,
v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je komaj v 21. letu starosti tragično zapustil naš dragi sin, brat in vnuk

Jože Nagy

iz Dobrovnika 220

Z žalostjo in bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo botrini, sorodnikom, sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje in vence.

Večna hvala njegovi izvoljenki Suzi in njenim staršem. Posebna hvala gasilcem in kulturnemu društvu ter NK Dobrovnik, njegovim sošolcem in mladini. Iskrena hvala gospodu duhovniku za lep pogrebni obred, domačim pevcem, turniškem oktetu in prijatelju za odigrano Tišino ter govornikom za poslovične besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Globoko žalujoci: mama, oče, sestra Eva in brat Tibor, stari mami, in vsi drugi, ki so ga imeli radi

*Nismo dovolili, da bi te izgubili,
toda življenje reklo je tako,
da to, kar najbolj ljubiš,
za vedno je odšlo.*

ZAHVALA

ob izgubi drage

Marije Kavaš

iz Lipovec

Hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Žalujoci: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Tam je tvoj dom, srce v njem ti nemirno počiva,
v grobu tu našlo je mir, konec je našlo želja.
Trpečih se jok sem gori ne čuje,
vse tiho je tukaj, vse miruje.*

V SPOMIN

10. 9. 1991 mineva pusto in žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

Anton Tušak

iz Beltince

Zahvaljujemo se vsem, ki se ga še vedno radi spominjate in stojite ob njegovem grobu.

Žalujoci: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi, skrbni mož, oče in brat

Slavko Valenčič

iz Lendave

Iskreno se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnega cvetja in za izraze sožalja. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju splošne bolnice M. Sobota — pljučni oddelku, posebno zahvalo smo dolžni občinski organizaciji ZB Lendava, krajevni skupnosti in vsem drugim, ki so ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat hvala!
VSI NJEGOVI

*Lani ta čas smo zrla še v tvoj obraz
a letos nikjer več te ni.
Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.*

V SPOMIN

11. septembra je minilo žalostno in boleče leto, odkar nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

Marija Merklin

iz Vadarec

Vsem, ki se je spominjate, se ustavljate ob njenem grobu, ji prinašate cvetje in ji prižigate sveče — iskrena hvala.

VSI, KI SMO JO IMELI RADI

Delavci Zdravstvenega doma Murska Sobota z žalostjo sporočamo, da smo izgubili sodelavko

Ireno Škaper

kurirko

Ostala nam bo v spominu kot vestna delavka in dobra sodelavka.

Delavci Zdravstvenega doma Murska Sobota

*Pred letom dni smo še zrla v tvoj obraz,
a letos nikjer več te ni,
zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče v grobu zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči.*

V SPOMIN

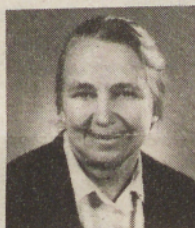
Zelo boleč je spomin na 9. september, ko mineva leto, odkar je v prometni nesreči izgubil življenje naš dragi sin, brat in vnuk

Dejan Ritlop

iz Žižkov

Nepredvidnost, kaj si storila, najljubše na svetu si nam vzela. Ne moremo dojeti, da se nikoli več ne boš vrnil med nas. Obležal si na robu ceste, korak je obstal, glas onemel, ne slišita se več besedi: mama in ati. V našem domu je praznina, v naših srcih bolečina, ki ne bosta nikoli minili. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, postojite ob njegovem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: VSI, KI SMO GA IMELI RADI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem.
Šopek rož mi prinesite in
večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra, babica in prababica

Marija Osterc

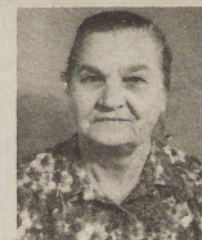
roj. Lipša
iz Bunčan

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali vence, šopke in za sv. maše, izrekli sožalje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku g. Francu Šijancu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: VSI, KI SO JO IMELI RADI

*Truplo tvoje zemlja krije,
v hladnem grobu mirno spi,
srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.
Nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otažen,
ker tebe več med nami ni.*

V SPOMIN

12. septembra mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, stara mama in prababica

Marija Krauthaker

iz Bratonec

Hvala vsem, ki se je še spominjate in se ustavljate ob njenem grobu.

Žalujoci: VSI, KI SMO JO IMELI RADI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
šopek rož mi prinesite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po kratki in hudi boleznini nas je v 64. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek, sin in brat

Franc Gerencner

iz Lemerja 83

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, v dobrodolne namene, nam pa izrekli ustno in pisno sožalje.

Posebna zahvala je namenjena dr. Šternu iz bolnice na Golniku ter osebju pljučnega oddelka bolnice v Rakičanu. Hvala vsem njegovim sodelavcem iz Agrotehnike, kolektivom DO Mura, DO Agroservis in SO M. Sobota ter društvoma čebelarjev in vinogradnikov.

Zahvaljujemo se g. župniku za pogrebni obred, cerkvenemu pevskemu zboru, godbi, prof. Zrinskemu za odigrano Tišino, govornikom KS, GD, dir. Agrotehnike ter vsem gasilcem.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Lemerje, 3. 9. 1991

Žalujoci: žena Helena, sin Daniel z ženo Silvo, hčerka Lidija z možem Milanom, mama, brata Andrej in Jože z družinama ter družina Kozic

Dedi

*Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo lepo je bilo živeti,
presrečni in veseli s tabo smo bili,
dokler te bolezen neizprosna vzela ni.*

TVOJI VNUKI: Sašo, Aleš, Tina in Anja

*Od mladih rosnih let si delala
in trpela za boljši jutri. Ostali
so sledovi tvojih pridnih rok, ki
cenil jih bo pozni rod.
Oh, draga hčerka, sestra, kaj
pomaga vse to, ko tebe črna
zemlja krije.*

ZAHVALA

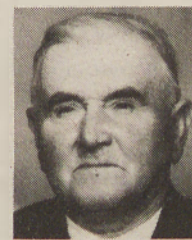
Ob nenadomestljivi izgubi drage hčerke in sestre

Irene Škaper

roj. Celec
iz Nemčavec

Ob boleči izgubi drage hčerke in sestre se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in sodelavcem Zdravstvenega doma M. Sobota, še posebno za lepe ganljive besede slovesa ob odprtem grobu. Hvala vsem sosedom iz Nemčavec za vsestransko pomoč, posebno sosedom iz Doliča, kjer ji je tekla zibelka, ter vsem drugim. Dokler bo bilo naše srce, boš tudi ti živela v naših srcih.

Žalujoci: mama, brat Jože, sestra Cvetka z družino ter teti Kristina in Sidonija z družinama iz Ljubljane

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 92. letu nas je za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče in pradedek

Karel Kerčmar

iz Križevac v Prekmurju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, botrini, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki so darovali vence in šopke ter ga v lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter osebju Zdravstvenega doma G. Petrovci, posebej dr. Kiršnerju in patronažni sestri Eriki, ki ga je dolga leta obiskovala.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: VSI NJEGOVI, KI SMO GA IMELI RADI

Svečava v Filovcih je kakor ogenj v ilovici

»A ti Betlehem Efrata, majhen si med Judovimi tisočnjami...« je iz pisma preroka Miheja brala mladenka v nedeljo zvečer, na malo mašo, 8. septembra, pred filovsko kapelico, ki je tudi sama majhna med tisočimi cerkvami, cerkvic in kapelic v tej deželi. Mladenka je brala pri maši, ki so jo peli za konec Košičevih dnemov in stari antikrist Nietzsche, ki je rekel: »da naj tisti, ki ljubi dober zrak, ne hodi v cerkev«, bi lahko tokrat stal na nekoliko mrzlikavem dobrem zraku.

Je pa zanimivo, kako človeka lahko zanese, če stoji pred vaško kapelico. Kapelice so sicer tako ali tako tukaj, ker ni bilo mogoče zgraditi cerkev, cerkve pa so zgrajene zato, ker ni bilo mogoče zgraditi katedral. Kar se vidi na mnogih arhitekturnih poizkusih, da bi imitirali božji hram, ki je večji od tega, ki ga posnema: kapelica bi rada bila cerkev, zato ima na sebi kakšno arhitekturno prevaro, ki naj bi jo naredila za cerkev, cerkev je v podobnem razmerju s katedralo. In ko sem stal pred osvetljeno filovsko kapelico, sem ves čas hotel nekaj najti, kakšno »kohinorsko« primerjavo. »Ko-hi-Noor!« ali po naše »Gora luči!« je vzkliknil tisti indijski plemič, ko je prvič uzel diamant, ki ga je Vzhodnoindijska družba podarila britanski kraljici Viktoriji.

Škoda, da ljudje božjih hramov ne pleskajo izključno na belo, vsaj če gre za kapelico, ker je očitno, da bela barva povečuje. Če pa vso zadevo še osvetlite in imate pred vhodom takšne stebre, kakor jih ima filovska kapela, potem, no potem je vse skupaj videti kakor stena svetlobe, alabastrni sklad, ki se hladno sveti od znotraj navzven kakor tisti rožni venci, ki se svetijo, če jih podržiš v zaprtem prgišču in pokušaš vanj. Takšna je bila videti filovska kapelica. Mnogo večja, kakor je v resnici. — Tako te prevzame pred kapelicami, čisto navadnimi kapelicami.

Ob vsem tem pa sploh nimam občutka, da pretiravam do neokusnosti. Nimam občutka, da bi bil nerazumljiv za tiste, ki ne dajo nič na sakralne stavbe in bi me zaradi te, nekoliko napete primerjave zdaj mogli imeti za verskega blazneža, ki se je slednjič izdal. Vse dolej pa je tajil svojo »versko blaznost«.

Stare zakrknjene boljševice je namreč svoj čas, takrat ko so začeli osvetljevati cerkve in cerkvice, najbolj motilo to, da s tem nastajajo veliki stroški, ker se porabi veliko elektrike. Torej mora na vsem tem nekaj biti: cerkve se v tej umetni svetlobi zazdijo nenadoma tako velike, da se jih njihovi zanikovalci prestrašijo.

Jože Kološa-Kološ: Lončarjeve roke, 3, 1940

Pa še dodatek za globoko verne: boljša kakor umetna svetloba električne luči je svetloba prave vere, ki ji ni potrebno osvetljevati svojih kulturnih objektov.

Maša je bila namenjena svarjenju pred splavom, kakor se je dalo razumeti iz pridige in prošenj. Pri tistem zadnjem očenašu pa se mi je v molitvi nekoliko zapletalo in sem samo kdaj pa kdaj povzel besedilo, ker nisem bil prepričan, pa to še sedaj nisem, da je prav, če se moli samo za slovenske in hrvatske žrtve. Ne pa tudi za srbske.

Zakaj naj bi te rpavoslavce ločevali od drugih mrtvih iz istega pohijanja, ko pa niso nič drugega kot prav to — mrtvi? Bojlec, mladi filovski ex-lončar in tačas zagnani podjetnik mi je zadnjič dopovedoval, da ime Filovci pride od »v ilovici«. Zakaj pa ne?

In potem je bogojinski župnik ob koncu maše rekel, naj zdaj ljudje prižgejo sveče. Zašelestelo je, ko so začeli brskati za svečami, rumenkasta svetloba sveč je potem poplesavala po obrazih. Ljudje so s svečami šli proti vaški dvorani tam blizu. Z nekoliko zamaknjenimi obrazi, kakršne dobimo vedno, ko gledamo ogenj, in niso bili prav nič videti tako kot krone stvarstva — krono stvarstva je župnik imenoval človeka med pridigo —, marveč kot majhne in vsakdanje reči iz prsti, kakor piše v svetem pismu. Tam piše, da smo iz zemlje, če ste morebiti pozabili. Oziroma iz ilovice, ker so, in če so Filovčarji. Sveče so torej držali v rokah: svečava v njihovih rokah je svečava »v ilovici«. Namesto ilovice v ogenju je ogenj v ilovici; prgišča so miniaturne lončarske peči.

Filovski slikar in zanesenjak Jože Gutman obvlada barve in z ognjem rad uprizarja hapeninge. V vaškem domu, kamor so se po maši natlačili ljudje, je tokrat v središče prizora postavil nekakšen sotor in na šotorsko plahto je projiciral zarodek človeškega bitja. Okrog te projekcije so se zvijale proseče roke animatorke, ki je bila skrita za plahto. Namen metafore je jasen in ima očitno zvezo z župnikovo pridigo. Hapening proti splavu.

Toda bili smo v Filovcih, kjer so lončarji.

Lončarji so mitološki »gospodarji ognja«. »Alkemika lahko, tako kakor kovača ali kakor — se starejšega — lončarja pojmuje kot »gospodarja ognja«. S pomočjo ognja namreč on uresničuje prehod materije iz enega stanja v drugo. Kakšen je moral biti ustvarjalni zanos lončarja, ko je prvi, zahvaljujoč razjarjenemu ognju, uspel »oblikam«, ki jih je naredil v glini, dati potrebno čvrstost; uspel je odkriti gonilno silo transformacije, pravi Mircea Eliade v knjigi Kovači in alkemiki.

Po tem istem avtorju je lončarska peč prispodobna za maternico. Metafora, ki sta jo hotela župnik in slikar, pa je iz sto in enega razloga vprašljiva. Kulturnoloka kaže v drugo smer.

Štefan Smej

11. SREČANJE PLANINCEV POMURJA

PROSLAVILI 30-LETNICO RADGONSKEGA DRUŠTVA

V prijetnem okolju pri lovskem domu v Radencih so se preteklo nedeljo zbrali pomurski planinci in nekateri gostje na 11. tradicionalnem srečanju. Srečanje je bilo slavnostno, saj so proslavili 30-letnico radgonskega planinskega društva. Med 6 pomurskimi planinskimi društvi je najštevilnejše prav radgonsko, saj vključuje nad 500 članov, med njimi je polovica mladih, kar je jamstvo, da planinstvo ne bo zamrlo. To je med drugim poudaril predsednik radgonskega planinskega društva Marjan Golja. Predsednica Medobčinskega odbora PD Pomurja Marija Vildova je v svojem nagovoru poudarila, da so prav pomurski planinci, četudi zelo oddaljeni od vrhov, najbolj aktivni v Sloveniji, saj ljubijo in cenijo planine. Svoje bogate vtise s

planinarjenja je nazorno prikazal eden od ustanoviteljev radgonskega planinskega društva, radgonski župnik v pokoju Franc Puncer. Med drugim je dejal, da so planinci enega srca in enega duha ter dobri ljudje. Na srečanju, ki so se ga poleg pomurskih planincev udeležili tudi planinci s celjskega območja, s katerimi predvsem radgončani že več let tvorno sodelujejo in prirejajo skupne tabore, so pripravili tudi pester in zanimiv kulturni program. V njem so sodelovali: radgonski pihalni orkester, folklorni skupini iz apaške in radgonske osnovne šole, rimična skupina iz kapele osnovne šole ter mladi z recitacijami in skeči iz radenske, radgonske in apaške osnovne šole ter radenskega vrta. Ob tej priložnosti so zasluž-

nim podelili priznanja Planinske zveze Slovenije. Najvišje priznanje — zlati častni znak sta dobila Franc Žunič in Franc Puncer. Srebrne častne znake so prejeli Elica Koroševič, Angelca Strniša, Bruno Vajzman, Silvo Kovačič in Janko Knipič. Bronaste častne znake so dobili Franc Pelc, Viktor Pelc, Milica Peč, Rudi Babošek in Anica Bračko. Pohvali PZ Slovenije pa so podelili Radenci iz Radenec in Branetu Klunu. Ob visokem jubileju radgonskega planinskega društva so tudi podelili priznanja Športne zveze Gornje Radgone. Te so prejeli Stanko Cep, Marija Vild, Franc Rozman, Marjan Kokol in Elica Koroševič. PD Radgona pa je poleg priznanja prejelo tudi plaketo.

Feri Maučec

LEP SPOMIN

Drugi sod Marjana Maučeca iz Gančan je odpotoval daleč, v središče Slovenskih goric. Na lepo oblikovanem 25-litrskem sodu je bilo tokrat izrezljano ime Stanka Goloba iz Župetincev.

Dan prej smo telefonirali prijaznim sosedom, naj Golobu napovejo posebno pošiljko. In kakor je navada na podeželju, še posebej v takih odročnih krajih, kot so Župetinci, so naslednjega dne vsi sosede radovedno pričakovali »na-

Stanko Golob iz Župetincev pri Cerkvencu se je razveselil sode z vinom, na katerem je izrezljano njegovo ime.

povedano pošiljko«. Po precejšnjih težavah in zablodah — po slovenskogoriških krajih v lenarški občini se ne vozimo prav pogosto — smo končno našli pravega Goloba iz Župetincev s hišno številko 18.

Stanko Golob je star 57 let in težko hodi in dela. Le redko pride v svet, zato je bil še toliko bolj presenečen in srečen, da je sreča poi-

skala prav njega, in to v teh odmaknjenih vaseh, v hribih, kjer ljudje večino dela še vedno opravljajo ročno.

»Vestnik imam naročen že 17 let — en časopis pač mora biti pri hiši. Prej smo živeli v Mezgovcih pri Tomažu pri Ormožu. Ko smo se preselili sem, smo želeli naročiti časopis, pa nam je poštar Čičič po-

vedal, da naj naročimo Vestnik. Ko smo včeraj dobili sporočilo, si nisimo mislili, kaj bi lahko bilo. Dobro, da nisem dobil kalesa, saj se ne bi mogel voziti, ker me bolijo noge, tale sod pa bo prav lep spomin.« je povedal Stanko Golob.

Tudi vnukinja Andrejka zelo rada prebira Vestnik, čeprav je stara šele pet let. Še to naj zapišemo, nam je naročila, da je dedek priden in da rad nabira gobe.

bbp

Po 30 letih so imeli Murskosobočani priložnost uživati ob gledanju nenavadnega svatovskega spreveda. Na zapravljičkah so se peljali k poroki 20-letna gostilničarka Tanja Klemenčič in 22-letni Matjaž Dervarič ter njuni svatje. Prevoz so organizirali člani konjeniškega kluba iz Ljutomera. Besedilo in fotografija: Boris Hegeduš

PRVA ROMSKA MISS SLOVENIJE

— Osemnajstletna MIHAELA HAN iz Vanča vasi je bila na I. ROMSKI NOČI na Pušči izbrana za MISS ROMK SLOVENIJE.

Lendavska trgateg bo — tradicija se nadaljuje

Že lansko leto so se začele sin ti govore, da s starim konceptom Lendavskega trgateg, turistično-gostinsko-zabavna prireditev, ne bo preživel. Pokazalo je, stare kmečke običaje, ti prireditev se bolj ali manj ponavljajo vsako leto, je premalo, potrebno bo iskati nov koncept, ki bo vsebinsko pestrejši in za obiskovalce privlačnejši. Lendava ima v svoji dolgi zgodovini pomembne obiltnice, pomembna obdobja, ki jih je kazalo na ta ali drugačn obuditi oziroma uprizoriti. Nekaj mladih ljudi o tem že razmišlja in morda bomo prihodnje leta ta res doživeli, da bo ta prireditev res drugačna, pestrejša, privlačnejša.

No pa k letošnji prireditvi: Koncept je ostal stari, amaterska kulturna društva iz občine bodo na lendavskih ulicah prikazala stare običaje, gostinci bodo postavili stojnice, muzikanti bodo zabavali ljudi. Prireditelj, Turistično društvo Lendava, bo najboljši nagradil. Tudi letos bodo prireditelje popestrili s kulturnimi skupinami iz Zalske in Zalezne županije, pričakujejo pa tudi, da jo bo obiskal slovenski minister za turizem Ingo Bas. Zabeležila se bo v soboto dopoldne.

GD Puzevci

Dobili gasilsko vozilo

Gasilsko društvo Puzevci, ki je lani praznovalo 100-letnico delovanja, je v nedeljo pripravilo gasilsko slovesnost ob prevzemu orodnega gasilskega vozila. To je stalo okrog 100.000 dinarjev. Sredstva so zagotovili OZG Murska Sobota in douneče gasilsko društvo. Tako imajo puzevski gasilci tri motorne brigaline, orodno gasilsko vozilo in drugo potrebno opremo. Uporabna pa je tudi ročna brigalina, stara 84 let. Na nedeljski slovesnosti je gasilce iz sosednjih društev in pobratenega društva iz Črne na Koroškem ter krajanov pozdravil predsednik društva Stefan Temlin. O razvoju gasilske tehnike je govoril sekretar društva Marjan Gjeržek, orodno vozilo pa je predal namenu predsednik sveta KS Zenkovič Koloman Benkič. V imenu OZG Murska Sobota pa je spregovoril Konrad Vučak. Domači šolarji pa so pripravili priložnostni kulturni program. F. M.

BIM

MURSKA SOBOTA, Ciril-Metodova ulica 50, tel. 22 219, 22 809, 21 138, telefaks: 21 136

BIM

MURSKA SOBOTA, Kidričeva 33 a

Pričakujemo vas!

Zadovoljni boste z nakupom pri nas!

BIM

BAKOVCI, Vrtna ul. 8

Vse BIMOVE prodajalne so vedno dobro založene. V njih je za vsakogar nekaj po nizkih cenah. In možen je nakup na obročno odplačilo.